...مت ته د زړه له تله مبارکي وايي!

په افغانستان کې باید پتروشیمایي صنعتونه په پښو ودریږي او په خانګړې توګه د کیمیاوي سرې او پلاستیکي پایپونو تولید ته خانګړې توجه وشي. په نږدې راتلونکې کې د سکوکو د مطبعې د احیا د پلان د تیارولو او د سلوګانو په فعالولو پانګونې وشي، په هیواد کې به له ۵۰۰ زره څخه ترپنو میلیون ټنه پورې غنمو د زیرمه کولو ظرفیت رامنځته کړي. هر ځای چې تعرفه د داخلي تولید په زیان تمامیږي، نو بدله به شي. د فارمسي د صنعت او د نفتو ګازو د تولید اهمیت ډیر لوړ دی. په راتلونکو میاشتو کې به د بازار مونډنې، د خدماتو د کیفیت او مدیریت له اړخه [illegible] وشي. د ډبرو سکرو او د کانونو د استخراج قراردادونه به بېرته مرکزي شي او د کارکوونکو مصونیت ته به جدي پاملرنه وشي.

ولسمشر محمد اشرف غني

... اداري فساد پر ضد د حکومت د مبارزې ملاتړ وکړ

...ه موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه رامنځته شي

...ړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د خاتمې هڅه برېالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله

روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه

افغان ولس یو ځل بیا په داسې حال کې د مبارکې روژې لپاره تیاری نیسي، چې تاریخي او قسم خوړلي دښمن لا د تپل شوې جګړې اور له تېل ور شیندي او د دغه دښمن په لمسون د هیواد پر بېلابېلو سیمو د وسله والو ترهګرو، مخالفینو او داعشیانو ټوله بیز بریدونه روان دي. افغان مسلمه امت په داسې حال کې روژې ته تیاری نیسي، چې د ګڼو کورنیو غړي د همدغو بریدونو له امله پر شهادت رسېدلي او ان د خوښیو او وصلونو د ورا پر مهالونو یې هم بریدونه کړي او په کې ګڼو بې ګناه او بې دفاع وګړو ته مرګ ژوبله اوړې. د ملګرو ملتونو د رپوټ له مخې سږکال د تیرو کلونو پرتله په دغو بریدونو کې د بې ګناه وګړو د مرګ ژوبلې کچه لوړه شوې ده. بل لوري سږ کال افغان ولس په داسې حال کې مبارکې روژې ته تیاری نیسي، چې پېږي د جګړې او ښتو له امله ټولې اکمالاتي لارې تړل شوې او په ګڼو ولسوالیو کې د اوړو او خوراکي موادو بیې تر اسمانه لوړې شوې دي. په همداسې حال کې مو وا اوریدل، چې وسله والو طالبانو د مبارکې روژې په میاشت کې د اوربند وړاندیز رد کړی او له بده مرغه ویلي یې، چې هغوی به په دې سپېڅلې او د ګناهونو د پاکولو په میاشت کې هم دغې غیر اسلامي، غیر انساني، غیر اخلاقي او غیر افغاني جګړې او وژنو ته زور ورکوي. په اصل کې روژه، اوربند، سوله او ملي پخلاینه د اسلام سپېڅلي ارزښتونه دي، چې خدای جل جلاله او رسول الله صلی الله علیه و سلم یې ټینګار کړی دی. روژه یوازې او یوازې له سپیده داغه تر ماښامه پورې د نه خوړلو او نه څښلو په مانا نه ده، بلکې له ټولو غیر اسلامي او غیر انساني کړنو څخه د هر مؤمن مسلمان ځان ساتلو ته روژه وایي او د ورځې په اوږدو کې خوراک د مېرمې او ښځې یو ځای کېدل هم منع دي. دغه راز اوربند هم اسلامي ارزښت دی، نو تر ټولو غوره دا ده، چې د جګړې د ښکېلو غاړو ترمنځ اوربند وشي او په سپېڅلې روژه کې د بې ګناه وګړو وژنه توپې نه شي او د ستر جنایت مخنیوی مې وشي، ځکه څوک په مبارکه روژه کې هم د بې ګناه وګړو وژلو ته زور ورکړي، نو دا له ستر او ستر جنایته هم لوړ جنایت دی، چې په هیڅ توګه د بښنلو وړ نه دی. دغه راز سوله او ملي پخلاینې هم اسلامي او افغاني غوښتنه ده، چې په کې خیر دی او الله جل جلاله وایي «په سوله کې خیر دی» په او غوره دا ده، چې پر افغان مسلمه امت د تاریخي او قسم خوړلي دښمن له خوا د دې تپل شوې جګړې لمن ورټوله شي. وسله وال مخالفین باید پوه شي، هغه دښمن، چې دوی یې د ناروا وژنو او بریدونو لپاره جڅوکړي او روزلي، ان یې د هغوی پرضد هم ډله (داعش) روزلې او جڅوکړې ده، همدا اوس د هیواد په ګڼو سیمو کې د وسله والو مخالفینو او داعشیانو ترمنځ اخ و ډب روان دی او په کې ګڼو وسله والو مخالفینو ته مرګ ژوبله اوښتې ده، بل دا چې له افغان ځواکونو سره د اسلام د دیني عالمانو او مسلمه امت پوخ او نه ماتېدونکی ملاتړ دی، د

افغانستان د عالمانو سراسري شورا او ځینو بانفوذ دریو زرو دیني عالمانو د کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلام کړی او پر ټول ولس یې غږ کړی، چې دغه ملاتړ لا نور هم پیاوړی کړي او اوږه په اوږه د دښمن په وړاندې له کورنیو ځواکونو سره د هیواد او ملي ارزښتونو دفاع او ساتنه وکړي. دغه بل هیڅ داسې دلیل نه شي، چې دا جګړه او وژنې دې اوږدې شي، نو غوره دا ده، چې د تل پاتې سولې لپاره هلې ځلې وشي او راتلونکی اختر د خوښیو، ملي پخلاینې، سولې او سراسري امنیت او ثبات د نمونوي اختر په توګه ونمانځل شي. دغه راز ملي سوداګر هم باید د مبارکې روژې ارزښتونو ته پام وکړي او د الله جل جلاله د رضا او د دې مبارکې روژې په خاطر دې په بیو کې تخفیف را ولي، چې په دې کې هم د دنیا او هم د اخیرت خیر او برکت دی

د کورني او بهرني سیاست شنني

له اداري فساد سره د افغان حکومت د مبارزې د بهیر څارنه دې وشي

تمیم

افغان ولسمشر د اداري فساد پرضد مبارزه نه یوازې، چې خپل ستر لومړیتوب بللی، بلکې دا مبارزه یې ډېره ګړندۍ کړې هم ده، ولسمشر د کابل بانک د قضیې د څېړنې تر څنګ د دولتي ادارو او په تېره بیا د وزارتونو ټول قراردادونه تر خپلې ژورې څېړنې لاندې نیولې او یوازې یې د ملي دفاع د وزارت د خو قراردادونو په اړوند کې لیه میلونه ډالره سپما کړي او ملي بودیجې ته یې اچولي دي. دا د ولسمشر تر ټولو مهم او ستر ګامونه بلل کېږي. ولسمشر د ټولو ټرونونو د ارزونې چارې په خپل لاس کې اخیستي، او هره اوونۍ د تدارکاتو په ملي کمېسیون کې د ده په مشرۍ غونډه جوړېږي او د ګڼو وزارتونو او ادارو د ټرونونو څرنګوالی تر ارزونې لاندې نیول کېږي، که هر ټرون د ملي ګټو پر خلاف وي او یا په کې فساد وي، نو فوراً یې مخنیوی کوي. څه موده وړاندې د کلي او ښار جوړولو وزارت ګڼ ریسان د اداري فساد له امله ممنوع الخروج اعلام شول او د تېښتې مخنیوی یې هم وشو، ډېر داسې استدلال کوي، چې ګڼې دا کسان دي په ډاګه شي، خو په ډاګه شوي هم دي او د ګټو په فساد کې ورښکیلو کسانو نومونه د رسنیو له لارې بربنډ شوي دي. دغه راز د قراردادونو د څېړنې او کنټرول له امله تر لاسه شوې ګټه هم مالومه ده او که هر څوک په دې اړه د روڼوالي او یا حساب ورکولو غوښتنه کوي، نو ولسمشر او د تدارکاتو د ملي

کمېسیون اداره او غړي تیار دي په هر حال د دې مبارزې ته یوازې باید، چې ستاینه وشي، بلکې د اداري فساد پرضد د دې پراخه مبارزې څارنه هم باید وشي، له نیکه مرغه د ولسمشر له خوا د اداري فساد د مبارزې ستاینه په نړیواله کچه شوې او ګڼو نړیوالو ادارو د دغه ګام ملاتړ او هرکلی کړی، خو اړتیا دا ده، چې د دې مبارزې څارنه هم وشي او کله، چې په یوه ارګان کې د اداري فساد مخنیوی کېږي، نو اړتیا ده، چې مدني ټولنه او نړیوال بنسټونه یې څارنه وکړي، چې په ښه توګه تر سره شي. پرون هم ولسمشر د نړیوالو ادارو له ګڼو استازو سره په ارګ کې وکتل او د دغه ناغلي ښکار دا و، چې د اداري فساد په ضد مبارزه کې د څارونکو بنسټونو رول ارزښتمن دی. جمهور رییس محمد اشرف غني د دغو نړیوالو ادارو له استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هیوادونو کې یې ښې پایلې ترلاسه کړې وي. ولسمشر غني پرون له غرمې مخکې د اداري فساد پر ضد مبارزې د بنسټونو له یو شمېر مسوولینو سره یې کتنه کې، چې د دغو بېلابېلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو لکه Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي. جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او موثریت تر منځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ او د دغو بنسټونو له مسوولینو او استازو یې وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالۍ تګلارې پلې کړي، چې په نورو هیوادونو کې یې ښې پایلې ترلې وي. جمهور رییس همدارنګه له یادو بنسټونو وغوښتل چې د افغان حکومت ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکز یې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې ځای پر ځای کړي. جمهور رییس غني د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د ټاکلو لپاره د میکانیزم جوړولو په رامنځته کولو ټینګار وکړ څو د ولسمشر دا غوښتنې پر ځای بولو، هره نړیواله او کورنۍ اداره، چې د اداري فساد پرضد مبارزه غواړي او یا یې پر افغان حکومت دا د فشار راوړلو لپاره پلمه ګرځولې، ترې هیله کېږي، چې په لومړي سر کې د اداري فساد پرضد د ولسمشر رغنده او بنسټیزې کړنې وستایي او بیا په دې برخه کې ورسره رغنده همکاري وکړي، که یې دا هم په وس نه وي پوره، نو اړینه ده، چې د دې مبارزې څارنه وکړي، چې څرګنده تر سره کېږي که دا هم نه شي کولی، نو بیا دې له بې ځایه نیوکو لاس په سر شي باید مدني ټولنې، رسنۍ، کورنۍ او نړیوالې ادارې په دې برخه کې د څارنې بهیر پر مخ بوسي او د روڼوالي او شفافیت میکانیزم پیاوړی کړي

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو ښکار نه شي

شاولي قرار

دافغانستان دولت او په سر کې یې ولسمشر غني دافغانانو دکلونو کلونو دیوې سترې غوښتنې په توګه په هیواد کې دسولې لوړ هدف ته درسېدلو له پاره له خپل ټول ځواک څخه کار اخیستی دی او په پایله کې یې ګاونډي هیواد پاکستان دې ته مخنوی اړکړی دی چې په دغه ګاونډي هیواد کې ټول میشت افغان طالبان اودافغان دولت لوري ټولې مخالفې ډلې دافغانانو په مشرتابه له افغان دولت سره دسولې دخبرو پرتګرکسیبوي اوله دې پرته دې دافغان دولت هغه ټولې مخالفې ډلې چې دسولې له خبرو سره مخالفت کوي له خپلې خاورې وشړي، [illegible] سرچینې دې برې بیخي وچې کړي او ترڅنګ یې افغان حکومت هم باید هیڅ کوم بل هیواد، کومې بهرنۍ کړۍ اویا کوم بل بهرنی اویا کورنی بنسټ ته دا اجازه ورنه کړي چې دسولې خبرې ددوی دشومو دوه مخو او دروغجنو پالیسو ښکار شي اوزیانونه یې دسولې په اوارزښت تراغیزې لاندې راولي اوپه هیواد کې دبښځو دحقوقو، ولسواکۍ اودبیارغونې دچارو په برخه کې تیرو دیارلس کلنې لاس ته راوړنې پراوبو لاهو کړي. دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادي مسلم یار دڅرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدي هیواد په توګه ګاونډي هیواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو سترو او مهمو غونډو کې دترلاسه شویو پریکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغیرې، اوسرغړونې بیا تکراري اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په بردې

دافغانستان دمشرانو جرګې دریس فضل الهادي مسلم یار دڅرګندونو په تایید دافغانستان دسولې دخبرو په اړه دیو سترمهم اوکلیدي هیواد په توګه ګاونډي هیواد پاکستان باید په تیرو دیارلسو کلونو کې دسولې دخبرو له پاره په تیرو پنځه ویشتو سترو اومهمو غونډو کې دترلاسه شویو پریکړو دپلي کولو په اړه خپلې ناغیرې، اوسرغړونې بیا تکراري اوتجربه نه کړي اودسولې دداخل خبرو په بردې رانلونکو غونډو کې دي چې سرله سبا په ناروې کې پیلیږي دصادرو شویو پریکړو دپلي کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي

رانلونکو غونډو کې دي چې سرله پرونه په ناروې کې پیل شوې دصادرو شویو پریکړو دپلي کولو له پاره باید ترې تضمین واخیستل شي. له دې پرته به دسولې دارمانجنو افغانانو اونورو سوله غوښتونکو لولنو اوژغورنده غورځنګونو هیلې پراوبو لاهو اوله خاورو سره به خاورې شي دولسمشر محمداشرف غني په مشرتابه دافغان دولت له لوري په دې وروستیو کې دتل پاتې افغان سولې لپاره هلې ځلې پیل شوې او پاکستاني چارواکو ژمنې کړې دي، چې وسله وال افغان طالبان به له حکومت سره دسولې په اړه مخامخ خبروته کېنوي، بل لوري دافغانستان د حکومت هم ترټولو سترلومړیتوب په هیواد کې تل پاتې سوله ده، ددې لپاره افغان ولسمشر محمداشرف غني پیاوړی پلان جوړ کړی، چې له مخې یې کورنۍ، ګاونډي، سیمه ییز اونړیوال بعدونه په کې رانغښتل شوي دي، دا چې پر افغانستان جګړه له بهره تپل شوې اودا جګړه کورنۍ ریښې نه لري، نو اړینه ده، چې دافغاني اواسلامي ارزښتونوله مخې ددې جګړې دپای له پاره اودغه راز په هیواد کې دتل پاتې سولې لپاره بهرنۍ ټول لاملونه وڅېړل شي اوبیا کار وشي، پاکستان څنګه په دې برخه کې مهم دی، چې تراغیزې لاندې یې وسله وال طالبان په جګړه کې ښکېل دي اوپه تیرو څو کلونو کې یې دپاکستان په لمسون هرډول سوله ییز وړاندیزونه رد کړي دي. دا سوله ییزې هلې ځلې که په هره به وي اوله پاکستان او ایران پرته به هرځای کې دهر چاله خوا ترسره کېږي، افغان حکومت یې هرکلی کوي او په ځانګړې توګه افغان ولسمشر به دسولې په اړه له طالبانو سره هر راز خبرې په روښانه توګه ترسره کړي، یعنې دسولې په اړه به هیڅ داسې معامله نه کېږي، چې په کې ملي خیانت وشي اویادهیواد دملي ګټو پرخلاف وي. طالبان هم باید دافغانستان د خلکو دملي ګټو په پام کې نیولو سره دسولې له پاره خبرې وکړي، چې په افغان حکومت کې باید هغوی ته ونډه ورکړل شي،

۷ مخ

د تروریزم او افراطیت پرضد د ګډې سیمه ییزې مبارزې اړتیا

ش_ شاهین

په هیواد کې دجګړه بیز بهیر د دوام او دشتو ستونزو او کړکیچونو ترشا یې له شکه چې دبهرنیو استخباراتي سازمانونو او سیمه ییزو مغرضو کړیو مستقیم لاس دی او تل په دې هڅه او هاند کې دي چې جګړه ځپلي افغانستان او مظلوم افغانان دیو قوي نظام او مقتدر حکومت درلودونکي نه شي، نو په دې توګه تروریزم او په مختلفو بڼو تخریبکارو مغرضانه تروریستي کړیو ته روزنه ورکوي تجهیز، تمویل او وسله والوي یې او ترڅنګ یې خپلې ناوړه موخې او شوم اغراض تعقیبوي چې له امله یې دملګري ګران هیواد له ګڼ شمیر ستونزو سره مخامخ دی، نو له پورته یادو ستونزو سره سره یا هم دافغانستان د اسلامي جمهوري دولت روان سیاست په ټولیزه توګه دنړۍ او په ځانګړې توګه دګاونډیو هیوادونو پروړاندې تل دا نه ده، ښه ګاونډیتوب، ورورګلوي او اړیکو، دبشر حقوقو ته هم په هراړخیز ډول د درناوي او هم دمتقابلو حسنه اړیکو همکاریو پرنسیب ولاړ دی. افغانستان هیڅکله هم نه غواړي چې دګاونډیو اویا هم دنړۍ دکوم بل هیواد په کورنیو چارو کې لاسوهنه وکړي او نه هم پرچا کوم تیری تکل لري، لکه څنګه چې ټل ژمونږ جګړه ځپلي ولس ته سوله غواړي په همدې ډول په ګاونډیو هیوادونو اوټوله نړۍ کې دجګړې طرفدارنه دی، بلکې په ټولې بشري نړۍ کې دسولې دټینګښت اوپایښت هیله لري او په مقابل کې یې له نورو هیوادونو څخه هم تل دغو نیکو اړیکو او دافغانستان په کورنیو چارو کې د نه لاسوهنې غوښتونکی دی، نو همدې اصل ته په پاملرنې سره دافغانستان داسلامي جمهوري دولت مشرتابه تل په هیواد کې دننه او هم له هیواد څخه بهر په سیمه ییزه او نړیواله کچه په جوړوشویو غونډو، ناستو او کنفرانسونو کې دګډون ترڅنګ دنړۍ او سیمې اړوند هیوادونه په افغانستان کې د دایمي ثبات او نیکمرغۍ سولې دټینګښت او دهیواد دبیارغاونې په مختلفو برخو کې په پانګونې، داقتصادي بنسټونو دپیاوړتیا، اقتصادي ودې اوګڼو نورو برخو کې په رښتینې توګه هراړخیزې مرستې او همکارۍ ته رابللي دي. حقیقت دادی چې اوس مهال دسیمې هیوادونه یو بل ته دامن ثبات اوسولې ته اړتیا لري، نو دې موخې ته درسېدو له پاره دسیمې او نړۍ دهیوادونو ترمنځ دباور پیاوړتیا اوټینګښت ډیر اړین دی او په اوسني عصر کې هم همدا دوامداره سولې اوپرمختیا دټینګښت له پاره ترټولو مهمه اړتیا بلل کېږي، په نننۍ نړۍ کې چیرته چې خواوږخ پالنه اړینه بلل کېږي یوازې دهیوادونو ترمنځ دمتقابل اعتماد، ملي حاکمیت اوځمکنۍ بشپړتیاته د درناوي او همدا راز دریښتینې همکارۍ له لارې کیدای شي ددغې لوبې وچې ټولوخلکوته پوه خوندي او هوسا ژوندانه زمینه رامنځته شي، په داسې حال کې چې دنظر دخاوندانو په اند نړیوالو مرستو دافغانستان له خلکو سره کمک وکړ چې دغه هیواد دټولنیزې، اقتصادي اوسیاسي پرمختیا لاره سوره کړي، نو اوس دابو واقعیت دی چې دافغانستان دوامداره امنیت او پرمختیا یوازې له ګاونډیو هیوادونو اوټولې سیمې سره دهمکارۍ له لارې په ښه توګه تحقق موندلی شي، افغانستان اوټوله سیمه دتروریزم، افراطیت او دسازمان موندلو جرایمو په شمول له یو لړګواښونو سره مخامخ ده، له شک پرته چې تروریزم اوټولې سیمه ییزې مغرضې کړۍ دسیمې دسولې او امنیت په وړاندې ترټولو سترګواښ دی، نو په وړاندې یې امنیتي اوصادقانه مبارزې اوګډو هڅو ته ډیره اړتیا ده، نوېردې بنسټ په ټولیزه توګه افغان جګړه ځپلي ولس په دې هیله دی چې لومړی په سیمه کې دتروریزم او افراطیت پرضد مبارزه رښتینې شي اوهم یې دتمویل، تجهیز، روزلو اوپالو سرچینې وچې او په بشپړه توګه له منځه یوړل شي ترڅو دسیمې دهیوادونو اوسېدونکي د دایمي سولې کورڼانه شي او هم داړوندو هیوادونو ترمنځ سوداګریزې، ترانزیټي او په ټولیزه توګه داقتصادي بنسټونو دودې اوپراختیا همکارۍ پیاوړې شي ترڅو چې له امله یې دافغانستان په شمول دسیمې ټول هیوادونه اقتصادي ګټې ترلاسه کړي او په دې توګه له نېکمرغۍ اوهوسایینې څخه برخمن شي

د.خوست دیني عالمانو او مخورو له کورنیو ځواکونو ملاتړ اعلان کړ

د جوزا میاشتې په پنځه ویشتمه دخوست ولایت د سولې د ولایتي کمېټې په انګړ کې شاوخوا دوه سوو دیني عالمانو او د بېلابېلو قومونو مخورو مشرانو د غونډې په ترڅ کې د افغان ملي امنیتي ځواکونو او په هیواد کې د ملي یووالي حکومت له خوا د سولې او ثبات د ټینګښت په لاره کې له پیل شویو هڅو غوښ ملاتړ په ډاګه کړ. دیني عالمانو او قومي مخورو مشرانو د خبرو پرمهال د افغان حکومت پر ټولو وسله والو مخالفینو غږ وکړ، چې په هیواد کې دې تپل شوې پردۍ جګړې ته دپای ټکی کېږدي او د سولې لاره دې خپله کړي. مولوي بخت زمان، مولوي نصرالله قاسمي، قاري عارف او قومي مشر ګل نواز د نورو په استازیتوب وویل چې د افغانستان ټول خلک او حکومت مسلمانان او تر بل هرچا زیات خپلو دیني او مذهبي عقایدو ته وفادار دي، نو په همدې اساس دې د سیمې او نړۍ ترهګرې او استخباراتي کړۍ د افغان وژنې له تمویله لاس واخلي. دوی په خلکو غږ وکړ، چې د خپلو ملي امنیتي ځواکونو او په لویه کې له افغان حکومت څخه غوښ ملاتړ ته ادامه ورکړي او چانه ددې موقع ورنه کړي، چې د حکومت ملکي او نظامي مامورین چې د همدې ملت بچیان دي، په بمونو او تروریستي بریدونو سره زیانمن کړي. یادو علماوو او مشرانو ژمنه وکړه، چې د سولې او ثبات د ټینګښت لپاره به دخوست هرې لرې پرتې سیمې ته سفرونه کوي، خلک به د اسلام د مقدس دین له نظره د سولې په ګټو، اجرونو او اهمیت خبروي، ترڅو ددې ولایت هروګړی د سولې د راوستو په لاره کې په اغېزمنه توګه عملي قدمونه واخلي. په دغو مراسمو کې دخوست د ولایتي اداري په استازیتوب د ولایت دمقام ویاند او د مطبوعاتي چارو مسوول مبارزمحمدخدراڼ دخوست له دیني عالمانو او مخورو مشرانو مننه وکړه چې د سولې او امنیت د ټینګښت لپاره یې مهمه غونډه رابللې ده. ده په وینا دا ټول غونډې کولی شي، چې په دې ولایت کې سولې، ثبات، ورورګلوۍ او غوره پرمختګ ته ښه زمینه مساعده کړي. خدراڼ وویل دخوست ولایتي اداره ژمنه ده، چې د خپلو خلکو د سر او مال د خوندیتوب لپاره به خپلو هلو ځلو ته دوام ورکړي او هغه خدمات به سرته رسوي کوم چې ددې ولایت د اساسي پرمختګ سبب ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

خونریزی های بعد از ولادت (PPH post partum hemorrhage)

تعریف

- خونریزی مهبلی که بیشتر از 500 ملی لیتر و یا به هر اندازه که باعث مشکلات سیستم قلبی و عایی گردد، میباشد
- خونریزی مهبلی بعد از ولادت ابتدائی و ثانوی
- واقعیت (FACT)
- مقدار تخمینی ضایعات خون ظاهراً کم میباشد، اکثراً نصف ضایعات واقعی
- خانم هاییکه اندازه هیموګلوبین شان کم باشد آنها کمتر ضایعات خونریزی را تحمل میکند

عوامل

- اتونی رحمی
- باقی ماندن پلاسینتا و یا یک قسمت آن
- پاره شدن رحم، عنق، مهبل، پرینیوم
- مشکلات در تخثرخون
- تدور رحم
- اتنان (PPH ناوقت)

تداوی

- این یکی از اختلاطات تهدید کننده زندگی بوده که باید بصورت آنی و موثر تداوی گردد
- تمام کمک هاراکه میتوانید انجام بدهید
- بهترین تداوی عبارت از وقایه میباشد

تداوی ارزیابی عاجل

- ارزیابی برای علایم شرایط ذیل و اجرای اقدام مناسب قبل از رویدست گرفتن مراقبت بیشتر، صورت گیرد
- اتونی رحمی (رحم نرم (منقبض نمی باشد)
- پارگی های پرینیم، مهبل و عنق رحم
- باقی ماندن پلاسنتا و یا بعضی سگمنت های پلاستا در داخل رحم
- پارگی و یا دور خوردن رحم
- خونریزی زیاتر بعد از ولادت
- در صورتیکه علایم اتونی رحمی موجود باشد
- 10 یونت اوکسی توسین از طریق عضلی تطبیق گردد مثانه تخلیه گردد، در صورت ضرورت برای شان کتیتر توصیه گردد
- در صورتیکه خونریزی ادامه پیدا کند
- توسط دو دست بالای رحم و یا بالای شریان اورتا بطنی فشار وارد گردد
- اوکسی توسیک اضافی مانند میزوپروستول، ارګومیترین و در صورت موجودیت پروستاګلندین برای مریض تطبیق گردد
- اگر باز هم خونریزی ادامه داشته باشد بصورت عاجل باید مریض ریفر و انتقال شود
- در صورتیکه خونریزی متوقف گردد، باید اقدامات دیگری انجام شود و همچنان در هر 2 الی 3 ساعت هیموګلوبین مریض اندازه گیری شود

تطبیق اوکسی توسین در اتونی رحمی

مضاد استطباب	دوز اعظمی	دوز ادامه	دوز و طریق تطبیق	ادویه
از طریق ورید حتی بشکل آهسته نیز تطبیق ننمائید بجز اینکه با مایعات تطبیق گردد	بیشتر از 40 یونت بصورت 0.02-0.04 یونت در یک دقیقه تطبیق ننمائید	20 یونت از طریق ورید در 1000 ملی لیتر سیروم به سرعت 40 قطره در یک دقیقه	10 یونت عضلی یا 20 یونت وریدی در 1000 ملی لیتر نارمل سالین به سرعت بیشتر از 60 قطره در یک دقیقه و یا 5-10 یونت بشکل آهسته از طریق ورید	اوکسی توسین
فشار بلند خون و موجودیت امراض قلبی	5 دوز (بصورت مجموعی 1 ملی گرام)	0.2 ملی گرام بعد از 15 دقیقه تکرار کنید و در صورت ضرورت بعد از 4 ساعت باز تکرار شود	از طریق عضلی یا وریدی بشکل آهسته به سرعت 0.2 ملی گرام	ارگومیترین

- به رحم مساژ داده شود
- از طریق ورید مایع (با 20 یونت اوکسی توسین در یک لیتر مایعات) و یا او آر اس آغاز گردد

در صورتی که مریض با تداوی فوق جواب نداد دلایل دیگر اتونی دریافت گردد

رنځوریار فهیمه ولی

پرسیتامول د امیدوارو مېرمنو لپاره زیانمن دي

زموږ خلک، چې دارو درمل بې احتیاطه کاروي او په ځانګړي توګه د درد او تبو لپاره پراستامول د هر چا په جېب کې پرتې وي او داسې فکر کوي، چې دا خو یو ډول محفوظ او سالم درمل دی او هر څوک یې هر وخت کارولای شي، مګر ډاکټرانو په خپلو نویو طبي څېړنو کې ویلي، چې د پرسیتامول له کارولو سره باید ډېر احتیاط وشي، په ځانګړي توګه ښځې باید د حمل پر مهال د پراستامول له کارولو ډېره ځان وژغوري؛ ځکه چې دغه درمل د مور په خېټه کې د ماشوم صحت ته زیان اړوي. د ایډنبرا طبي پوهنتون په څېړنه تازه څرګنه کړې ویلې، که د حمل پر مهال اووه ورځې په پرله پسې توګه پراستامول وکارول شي، نو له دې سره د ماشوم بدن «ټیسټوسټیرون» هارمون تولید بندېږي، چې له امله یې د نارینه ماشوم د بدن غړو او صحت ته زیان اوړي. ډاکټران وايي، چې د حمل پر مهال باید د درد درمل هڅکله ونه خوړل شي او پرسیتامول باید د سخت درد او اړتیا پر مهال ډېر لږ وکارول شي او هغه هم د متخصص ډاکټر په مشوره. د برتانیې ډاکټران وايي، چې پرسیتامول په هغو درملو کې شمېرل کېږي، چې حامله ښځې یې د سخت درد پر مهال د ډاکټر په مشوره خوړلای شي. مګر د دې لولو خبرو تر څنګ نوې طبي څېړنې وايي، چې د پرسیتامول له خوراک سره د مور په خېټه کې د ماشوم لپاره تولیدي سیستم پیدا کېږي. ډاکټران په یوه خوله دا وايي، چې د حمل پر مهال پراستامول خوړل د نارینه ماشوم پر صحت ډېره بده اغېزه کوي او حامله ښځو ته د ډاکټرانو مشوره همدا ده، چې د سخت درد پر مهال هم یوازې د متخصص ډاکټر په مشوره پراستامول لږ تر لږه وکاروي او تر ډېره باید هڅه وکړي، چې دردونه وزغمي.

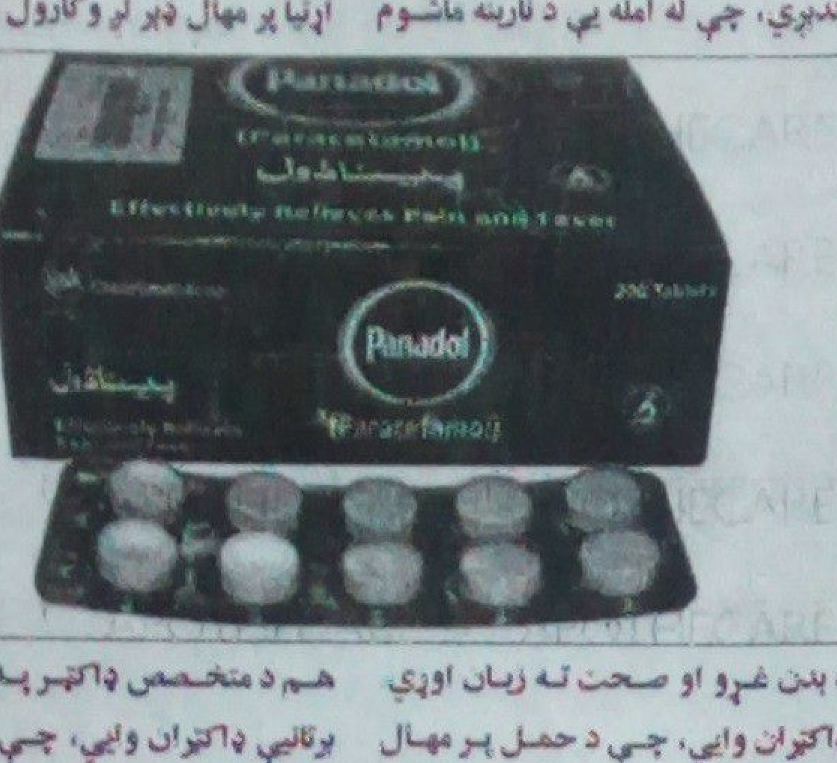

مرض ویروسی ایبولا (EVD (Ebola virus disease

مرض ویروسی ایبولا (EVD) که بنام تب هیمورازیک ایبولا (Ebola Hemorrhagic Fever) یا به طور ساده ایبولا (Ebola) یاد میگردد و یک مرض شناخته شده ویروسی خطرناک برای انسانها و حیوانات دیگر میباشد، در سال 1976 میلادی برای اولین بار در سودان (Sudan) و کانګو (Dr congo) ظاهر شده و شیوع پیدا کرد

ایبولا (Ebola) یک مرض شدید و غالباً کشنده بوده که تا به حال برایش کدام تداوی مخصوص موجود نمی باشد و هم چنان تا به حال واکسین هم وقایه نمی گردد تا ازبمیان آمدن مرض جلوگیری گردد

این مرض در قسمت های مختلف افریقا باعث مرگ و میر یک تعداد زیاد افراد گردیده است و مرگ و میر از سبب این مرض بین 25% تا 90% و بطور اوسط در حدوده 50% میباشد بیشرین مرگ و میر در بین مریضی از سبب پایین آمدن فشار خون از سبب ضایع شدن مایعات بدن بمیان می آید که مخصوصاً 16 - 6 روز بعد از ظاهر شدن اعراض بوجود می آ

پنج نوع شناخته شده ویروس موجود میباشد که از جمله انها 3 نوع آن بسیار خطرناک میباشد و زنجیرهای شدیداً خطرناک آن در حدود 90% باعث وفیات در انسانها می شوند

دوره تفریخ مرض دوره تفریخ مرض از 2-21 روز را در بر میگیرد و در این مریضان مرگ غالباً از سبب عدم کفایه چندین عضو (Multiple organ failure) و تکرور یا از بین رفتن انساج (Tissue death) بمیان می آید

اعضای که تحت حمله ویروس قرار میگیرند عبارت اند از

- حجرات کبدی (Hepatocytes) که اکثراً این حجرات دارای وظایف مهم میباشند و وظایف خود را از دست میدهند.
- حجرات اندوتیلیال (Endothelial cells) که سطح داخلی اوعیه دموی را تشکیل داده است ، از سبب تهاجم ویروس ایبولا تخریب میگردد
- حجراتیکه باعث phagocyte میشوند وظایف حجرات خون که باعث جذب و بلع particle های اجنبی میگردند ، مختل میگردد

منبع مرض (Source) افریقا یک نوع مخصوص یک حیوان که بنام Fruit bat یاد می گردد ، احتمالاً میزبان طبیعی برای ویروس Ebola دانسته شده است

انتقال مرض (Transmission)

این طور فکر میگردد که Fruit batهای منتن ، مرض را به انسانها منتقل میسازند هم چنان به صورت غیر مستقیم از طریق خوردن گوشت حیوانات دیگر (مثل گوشت آهو و شمپانزی یا گوریلا) که بواسطه Fruit bat های منتن با ویروس ایبولا منتن شده باشند ، مرض به انسانها منتقل گردیده و انسانها به مرض مصاب می شوند

طریقه های که انتقال در آن ها ممکن میگردد قرار ذیل اند

- ✓ تماس بسیار نزدیک (close contact) با خون ، افرازات ، اعضا و مایعات بدن حیوانات منتن زنده و یا مرده
- ✓ مصرف کردن یا خوردن گوشت حیوانات منتن با ویروس ایبولا
- ✓ وسایلی که با ویروس منتن شده باشند و مورد استفاده قرار بگیرند

اعراض و علایم مرض اعراض و علایم مرض قرار ذیل میباشند

در مرحله اول شروع ناگهانی تب ، بی اشتهایی ، سرفه ، سرخی چشم ،مشکلات تنفسی ، مشکلات بلع ، ضعیفی شدید ، درد عضلات ، سردردی و گلو دردی بمیان آمده که با استفراغ ، اسهال ، اندفاعات جلدی (Rash) ، مختل شدن وظایف کلیوی و کبدی و خونریزی های داخلی و خارجی تعقیب میگردد

وقایه از مرض Ebola از تماس با مریضان مشکوک به مرض ایبولا خود داری گردد و در صورت مواجه شدن با حوادث مشکوک تدابیر محافظوی اتخاذ گردد و لباس های محافظتی مثل ماسک ، دستکش ، لباس ، چپن ، عینک های محافظتی ، پاپوش وغیره پوشیده شوند

تدابیر جلوګیری و کنترول از انتان باید روی دست گرفته شود یعنی وسایل بصورت مکمل و دقیق باید تعقیم و به صورت معمول و روتین مواد ضد عفونی کننده استعمال گردد

مریضان که مصاب به تب هیمورازیک ایبولا هستند ، باید از تماس شان با اشخاص که تدابیر محافظتی برای شان مهیا نگردیده است جلوگیری صورت بگیرد از تماس با حیوانات که مشکوک میباشند خود داری گردد تا به حال کدام واکسین برای وقایه از مرض موجود نمی باشد

رنځوریار دوکتور
محمد موسی «قانعی»
ترینر متخصص امراض داخله اطفال
در شفاخانه صحت طفل اندراګاندی

محرقه (وچکی)

اپیډیمولوژي: محرقه په هندوستان او په مختلفو هېوادونو کې چې د حفظ الصحې شرایط خراب وي په اندیمیک ډول وجود لري .د ناروغي سببي عامل salmonella enterica,subspecies enterica, serotypetyphi s.paratyphi A,s.paratyphi B,& S.pratyphi C څخه عبارت دي .د منتن شخص په واسطه د ناروغي باسیل په تشو بولو او د غټو بولو کې خارجوي چې د غذايي موادو او د اوبو د منتن کېدو سبب کېږي، د ناروغي ناقل شخص کېدای شي چې د ناروغي باسیل درې میاشتې وروسته هم محیط ته خارج کړي او کولای شي چې دریاب وخت لپاره د ناروغي د انتقال سبب شي .دغه ناروغي د کال په هر فصل کې موجوده وي او اکثراً په ښوونې کې واقع کېږي

پتالوژي: د سلمونیلا له بلع کولو وروسته د کولمو د میکوزا څخه تېرېږي او د کولمو د الیوم برخه کې لمفوي انساجو ته ځان رسوي .د ناروغي د اعراضو په منځ ته راتلو کې د انتان تعداد زیات والی د معدې تیزابو کموالی او د انتان اتنې جن ډول لري .د حماکوفلاژ په واسطه باکتریاوې را ایسارېږي .دوینې د جریان په واسطه thoracic duct ته ورل کېږي چې د ابتدايي بکتریمیا په نوم یادېږي کله چې انتان وینې ته داخل شي د ټبې د منځ ته راتلو سبب کېږي .انتان دوینې په واسطه ټولو اورګانونو کې مغز ته د لوږ تېرېښت لپاره ځان رسوي په رتیکولو اندوتیلیم سیستم کې په زیات مقدار سره د اورګانیزمونو خوشې کېدل د ثانوي باکتریمیا او د کلینیکي اعراضو د منځ ته راتلو سبب کېږي په کولمو کې د مزمنو التهابي حجراتو دانفلتریشن لپاره په عضوه چې payers patches دي .د دوهمې هفتې په آخر کې د کولمو په لمفوي انساجو کې زخم پیدا کېږي .له یې سره نږدې د کولمو په mesenteric lymph nod پرسوب او موضوعي نکروزس پیدا کېږي .همدارنګه ټوري کې congested او لویږي .همسرو د هضمي لارو التهاب منځ ته راځي .د کمزوري حفظ الصحې له امله د غوږ د التهاب parotitis او د ناروغي د وروستني اختلاطاتو څخه دي

کلنیکي منظره: د ناروغي د تفریخ دوره 14 ورځې ده (3-60days) په هر عمر کې راتلې شي .خو له دوه کلنۍ څخه لاندې عمر کې نه راځي ځکه چې کوچنې له مشتې غذا سره نه مخامخ کېږي

د ناروغي اوله هفته: د ناروغي اعراض په تدریجي ډول منځ ته راځي په ناروغانو کې step ladder pattern of fever منځ ته راځي چې په لوړو کې عام نه دي .په ناروغانو کې تبه په تدریجي ډول لوړېږي .سردردي ،کانګې او په ناروغ کې قبضیت .خو خیني وخت کېدای شي چې اسهال او ګېډې درد ولري .د ناروغي دژبې څنډې بازاره او منځنۍ برخه یې صافه وي .په ماشومانو کې پرېدې کارېږي .تبه عامه نه ده ځینې وخت کې پلس ریټ لوړېږي .د ناروغي په شپږمه ورځ جلدي رش لیدل کېږي .د ناروغ په سرو کې crops او ریدل کېږي

د ناروغي دوهمه او دریمه هفته: د ناروغ خېټه معمولاً پړسېدلې او تمپانیک وي .د ناروغ ټوري یو سلادوه سانتي متره د پښتیو د څنډو لاندې د جس وړ وي .د ناروغ په سږو کې رالونه اوریدل کېږي .که چېرې توکسیمیا شدید حالات غوره کړي نو د ناروغ شعوري حالت په مړاوي او بې علاقې .کنګس اوېې سده وي همدارنګه بګیدل .لیوتوب او د جلدو ترشکېدو پورې د ناروغ حالت رسېږي

تشخیص: د ناروغي تشخیص هیموګلوبمیک علامو په واسطه کېږي .په اندیمیک سیمو کې هغه تبه چې د او و ورځو څخه یې دوام زیات شي باید محرقې ته مشکوک شو که چېرې ناروغ د تبې سره پرېنکارډیا ولري تو تشخیص نور هم ښه کېږي .بیا هم ملاریا په وخت تو بر کلوز له محرقې سره غلطېږي

لابراتواري معاینات

دوینې معاینه .د وینې معاینه اکثره نورماله وي .او یا لیوکوسایټ اندازه د نارمل حد څخه کمه وي همدارنګه ترومبوسایتوپینیا او پروټین یوریا موجوده وي

کلچر: په اوله هفته کې د وینې کلچر 75% مثبت وي .دهغو کې د مغز کلچر له 90% څخه زیات .د ناروغي په تشخیص کې اهمیت لري .په ټولو ناروغانو کې د هغو کې دمغز کرنه مثبت وي .د کولمو د زیوبتیم څخه نمونې اخیستنه هم د ناروغي په تشخیص کې ډول لري .له دوهمې هفتې وروسته د کوبولو او تشو بولو کرنه هم مثبته وي .بې سي آر (PCR) دوینې د کرنې څخه حساسه معاینه ده

سیرالوجي ټیسټ: د ویډال معاینه د ناروغي د 7-10 ورځې وروسته (1/80) څخه زیات وي somatic (O) antibody titer antigen لوړوالی په حاد انتان دلالت کوي .د (H) antibodies Flafellar antigen لوړوالی د ناروغي د ډول موږته په ګوته کوي (typhoid or paratyphoid A or B)

تفریقي تشخیص

ملاریا، کالاازار (لشمانیا)، بروسیلوزیس، حسب اکیوټ باکتریل اندکارډیټس، انفکشن مونونوکلیوسیس، لیپتوسپیروسیس، الیسرا ... باید سره تفریق شي

درملنه

وصفي درملنه: کلورامفینیکول 50-100mg/kg/day په څلورو دوزو له 10-14 ورځو پورې .امپي سلین 100-200mg/kg/day په څلورو دوزو باندي .اموکسي سلین 100mg/kg/day په څلورو دوزو باندي ورکول کېږي .کوټریمکسازول 6-8mg/kg/day او همدارنګه Furazolidone 10mg/kg/day هم په تاثیر لري .د شواهدو له مخې د کلورامفینیکول استعمال د دوا په مقابل کې د مقاومت د زیاتوالي .د ناروغي د ریلیپس .د هډوکي د مغز د توکسیستي او همدارنګه د مړینې کچه لوړوي

هغه ناروغان چې له دوا سره مقاومت لري نو دریم جنریشن سفالوسپورین ښه تاثیر لري. ceftriaxone 50-100mg/kg/day دورځې یو یا دوه ځلې له (5-7) ورځو پورې .cefixime 10-20mg/kg/day دوه ځلې دورځې له لارې د 7-10 ورځو پورې ورکول کېږي .fluoroquinolones هم ورکول کېږي .خو د ماشومانو د هډوکو د غضروفو پر نشونما بده اغیزه کوي .نو ځکه یې استعمال محدود دی چې دخولې د لارې اندازه 20mg /kg day دورځې دوه ځلې او د رګ د لارې اندازه یې 10mg/kg/day دوه ځلې له 3-10 ورځو پورې ورکول کېږي .دوهم جنریشن سفالوسفورین او امینوګلاکوسایډونه ورکول کېږي، که چېرې ناروغ د محرقې له امله شاک ته تللی وي سټرویډ اله دوزه ورکول کېږي لوړېږي 3mg/kg په تعقیب یې 1mg /kg ورکول کېږي که چېرې دوباره ریلیپس وکړي نو سټرویډ دوز کېږي مونږ هم اوږدېږي

تقویوي اهتمامات

د ناروغ ښه نرسینګ او ساتنه دي وشي .غذايي حالت ته دې توجه وشي .مایعات او الکترولایټ یې برابرشي .ځکه چې لپاره دې ناروغ ته اهتمامات ونیول شي

د ناروغۍ د ناقل درملنه

د ناقل درملنې لپاره Ampicilline د خولې د لارې 200mg/kg/day او یا سفټریاکسون سیپروفلاکسسلین د رګ د لارې 4-6weeks پورې ورکول کېږي

د اختلاطاتو درملنه

که د کولمو سوری کېدنه موجوده وي ناروغ ته دې وینه ورکړل شي که د کولمو سوری کېدنه موجوده وي ناروغ دې د جراحي ډاکټر ته ولېږل شي

وقایه ناروغ دې تجرید شي .ناروغ دې تشې بولې او د غټې بولې په مناسب ځای کې وکړي .خوارین د خوراک توښې دې ضدعفوني شي او هغه ماشومان چې ورسره تماس ولري واکسین دې شي

ډاکټر میوند ترینر متخصص شفاخانه تخصصي خوست

ادب، تاريخ او فولکلور

«افغانستان و بازار آزاد» کتاب له چاپه راووت

که په ظاهره د ازاد بازارمفهوم او ماهيت را وڅېړو، نو دا کلمه په عام ډول په اقتصادي سکتور کې دکاري آزادو فعاليتونو مجموعه ده، خو ترڅنګ بې په لر او ډېره کچه په نورو برخو کې هم استعمالېږي چې وايي آزادي ده، دموکراسي ده، وايه چې څه وايې او کوه چې څه کوې، په اقتصادي ډګر کې بې د استعمال موارد خکه ډېر دي کله چې د ازاد بازار نوم واورېدل شي، نو په ټيټه کچه داورېدونکي په ذهن کې په ورځيو چارو کې د پېسو په مقابل کې د اجناسو د راکړې ورکړې او تبادلې بهير ګرځي، خو په لوړه کچه بيا د ازاد بازار توليدي روابط د مولديو او عرضه کوونکو په خود ارادېت کې څېړي او په دې بازار کې بوازې دپانګوالو په لوړو اقتصادي فعاليتونو اچول کېږي بيا په لنډه توګه په ازاد بازار کې ټول اقتصادي فعاليتونه بالکل ازاده بڼه لري، مستهلکين او حکومت په دغه بازار کې د بيو پر کنټرول حق او صلاحيت نلري، خو دغه بازار په هغو پرمختللو هيوادو کې چې لوړې پانګې لري ښکلي بريښي خکه په پانګوالو هيوادونو کې اقتصادي مناسبات د عام ولس په ګټه په سيالۍ په مثبت لوري ميلان لري او هر پانګوال د ډګر د ګټلو لپاره داسې خدمات عرضه کوي چې د ملک او خلکو په ګټه يې وي

اوس را خو اصلي خبرې ته، که چيرې د آزاد بازار اصطلاح له اقتصادي محدودې نورو سياسي، فرهنګي او قومي اعادونه لاره وموږي نودا کلمه يا په علمي مفهوم له خپل اصلي مسير نه انحراف کوي، نفي کېږي، وراني پېښوي او دخپل مفهوم پر خلاف سخته خطرناکه تماميږي، خکه دلته بيا ازاد بازار د بيان د ازادۍ کاذب مفهوم اخلي او دبيان ازادي بيا په هغو هيوادونو کې چې چارواکي يې سياسي بلوغ نلري د شخصينو او قومونو دارزښتونو

کې کله نا کله بدغوني ګاونډي هيوادونه هم د عاطفي او حس ګاونډيتوب تراکتونه شانه پرېږدي

زموږ د پورتنۍ سرېزې مصداق د «افغانستان وبازار ازاد» په نامه د هيواد د پياوړي ليکوال او شونکي ښاغلي مصطفى عمرزي هغه ليکل شوي کتاب دی چې په دې وروستيو ورځو کې له

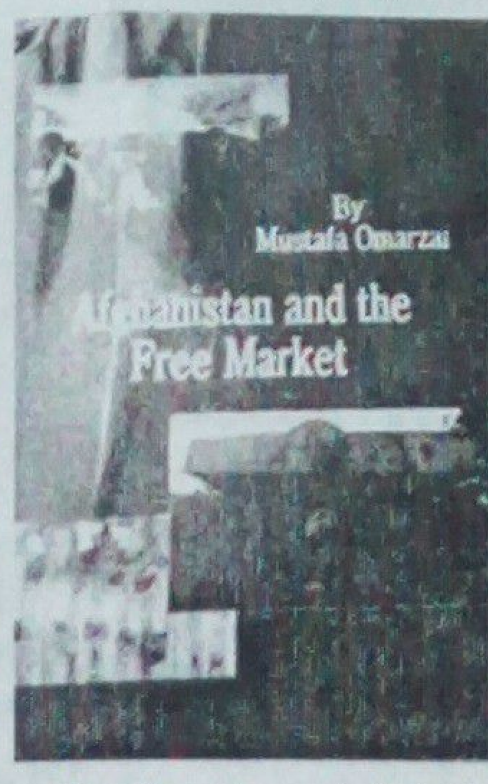

دجرحې وسيله ګرځي، خکه په دغه ازاد بازار کې يا هغه څوک د ډګر د سرسرې ګرځي چې د توپک په زور سياست ډګر ته را ظلي وي اوباهم له کوم بل پلوه؟ معافيت ولري دغه کسان نا کړي، د نورو ارزښتونو ته درناوی نه کوي. په دغه آزاد بازار کې بدماشان خپل برياليتوب بوازې په بدغوني او بدمعاشي کې لټوي او پرهغه څه فکر کوي چې د نورو څورونه په کې نغښتي وي په دغه بازار کې به پورتنيو مشخصاتو بوازې د يوه هيواد افراد او قومونه نه، بلکې په دشې بد مرغه پروسه

چاپه را وتلی او موږ په ډېره ژوره توګه مطالعه کړی دی، په دغه کتاب کې زور ګر وينوکي او هغه کسان چې د ځېرسي استکبار په ملاتړ مجاري قدرت ته رسيدلي ددوی کړنو ته په وصاحت ورکړل شوي او په دغه مبحث کې موږ په دغه نوي چاپ شوي کتاب مشبه کره کتنه هم کړې ده، خکه پورتني موارد په دغه کتاب کې په ډېر علمي انداز کې څېړل شوي او تشريح شوي دي او ټول مندرجات يا منځ پانګه يې په پوره منطقي دلايلو ښکلي شوې ده او د زورورو د

منفي اعمالو غندنه او ددوی د نړيوالو ملاتړو او هغو هيوادونو چې زموږ په ګاونډ کې پراته دي او ددغو کړنو په مرسته او نيغ ملاتړ د فرهنګي فعاليتونو تر عنوان لاندې لاسوهنې کوي، غندنه شوې ده، دغه کتاب په ۳۷ مخونو کې په افغاني دري په ۱۳۹۴ کال په ۳۹ عنوانونو کې چاپ شوي دي چې د ازاد بازار پر اقتصادي ماهيت نه، بلکې د ازاد بازار په چوکاټ کې يې د بدغونو افرادو ګاونډيو او سيمې د نورو هيوادونو د منفي مداخلو او لاس وهنو په اړه علمي او ښوونکي رڼا اچولې ده او دغه چا پر اعمالو يې چې د دغه ملک بنيادي دښمنان دي ښه څېړنه کړې ده او هغه يې د افغانستان خلکو ته وريښندلي دي ددغه کتاب مطالعه او لوستل ټولو هيوادوالو ته سپارښتنه کوم، افغانستان اوس په څرګنده توګه بې سرپوښه ديګ ته ورته دی چې د زمانو توپانونو هر ډول حلې او ځلې پکې غورځولي که له شف شف نه تير شو، ګاونډيو هيوادوخپلو او پردو پر دغه ملک هيڅ صرفه ونکړه او څومره يې چې وس و دومره زيان يې ورواړاوه خکه د افغانستان په مورد کې منفي حرکتونه ددوی ته عبرت سکاري او نړيوالې ټولنې هم لکه څرګنده يې چې ذمه کړې وه له دغه ملک سره وفاداري ونه بوده او دغه ملک يې لا په رسوايو کې ډګلونديو هيوادوالو ته خوښي کړ

حيات الله حليم

څېړنپوه محمدعارف «غروال»:

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاينې لپاره ډېرې هلې ځلې وکړي

څېړنپوه محمدعارف «غروال» دافغانستان دعلومو اکاډمۍ دژبو او ادبياتو دمرکز غړی دی او دپښتو ژبې دجوډ لپاره يې شل توکه پښتو ادبي اوتاريخي کتابونه ليکلي دي ښاغلي غروال عمر پوخ دی، خو بيا هم دپښتو ژبې دبډاينې لپاره يې ډېر وخت دکتاب ليکلو پرچارو لګولي دی، داچې دغه ليکوال تراوسه څو ادبي اثار ليکلي، په دې اړه هېواد ورځپاڼې ورسره مرکه کړې ده، چې ستاسې درنو لوستونکو پاملرنه ورته رااړوو

پوښته تراوسه مو څوکتابونه په کومو برخوکې ليکلي دي؟

ځواب يو اديب اوليکوال هڅه کوي چې دخپلې ژبې دبډاينې لپاره هغه څه خپلو خلکوته وړاندې کړي، چې هغوی ورته اړتيا لري زه کله، چې پښتو ټولنې ته دغړي په توګه راغلم، تراوس مهال پورې مې داکوښښ کړی، چې دپښتو ادبياتو په اړه ډېرې پلټنې وکړم، ترڅو زموږ هغه شفاهي ادبيات چې له زاړولولو پاتې شوي دي، پر هغو کاروکړم، په دې اړه مې يو اثر هم چاپ شوی دی، پښتو لنډکۍ يا لنډ شعر او يو مصرعي بيت دی، چې په هغه کې دلنډکې مفهوم دی،

هم يوه بوله پروژه وه اوهمدا راز يو بل ديوان دحبيب الله ديوان دی، چې هغه هم زمابه نامه نه، بلکې په مستعار ډول نشر شوی دی. دهغه ديوان مقدمه اومتن ما ليکلي وو بيا چې زه له وطنه ولاړم او کلي راڅخه پاتې شو د ادبياتو ترڅنګ خينې تاريخي کتابونه مې هم وليکل، چې يو له دغو کتابونو دغازي ميرک خان خدران د غورځنګ اثر دی ميرک خان خدران يو ملي اومجاهد شخصيت و اوبل دېرې ملاصاحب و، چې دباجوړ يو غازي شخصيت و، دهغه دغراوو اوهلوځلو په اړه مې هم يو اثر ليکلی اوچاپ شوی دی بل دچکنور ملاصاحب دی، چې هغه مهال يې له انګريزانو سره جګړې کولې

غروال ډاګيره کړه ددغو ټولو آثارو ترڅنګ دجهادي ادبياتو په اړوا مې هم يو اثر ليکلی دی او هغه اشعار، چې دجهاد او مقاومت په اړه مجاهدو ليکوالو اوشاعرانو ليکلي دي دهغو يوه مجموعه مې هم چاپ کړې ده زما دشعرونو دري مجموعې هم چاپ شوې او وبتل شوي دي دوه نورې او يو مجموعه دمونه اوغمونه ترسرليک لاندې چاپ شوي او وبتل شوي ده سره بيا بردې څه ژبارې

چاپ شوي دي او همدارنګه په ولسي ادبياتو کې دېنګړو شرنګ بل اثر دی، چې دهېواد دمعاصرو شاعرانو دکلام دنمونو هغه غور چاپ دی، چې دوطن ملي احساس اوټولنيز اړخونه په کې ډېرښه منعکس شوي دي زما په دغه اثر کې زما نوم نه دی ليکل شوی ددې ترڅنګ مې په ډله ييرو پروژوکې ډېر کار کړی دی اودرحمان بابا د ديوان د انتقادي متن په برابرولو کې مې برخه اخيستې اوهغه ما چاپ کړی هم دی

ده ريانه کړه ددولت لوائي ديوان هغه مې هم کړي دي، دا ددې لپاره، چې يوه ژبه هغه مهال بډايه کېدای شي، چې دنورو ژبو دمعتبرومواد و دژباړلو چارې تر سره شي څه دهېواد په دننه کې او څه له هېواده دباندې زما دکتابونو شمېر کابو ۲۰ ټوکونو رسيږي، چې په دې کې په پښتو ادب کې دسولې انعکاس هم شاملېږي دغه اثر چاپ شوی دی

پوښته دپښتو ژبې داديباتو دبډايولو لپاره څه بايد وکړو؟

ځواب ځوانان دې دپښتو ژبې د بډايولو لپاره خپل علم ښيې کاندي دليکوالو

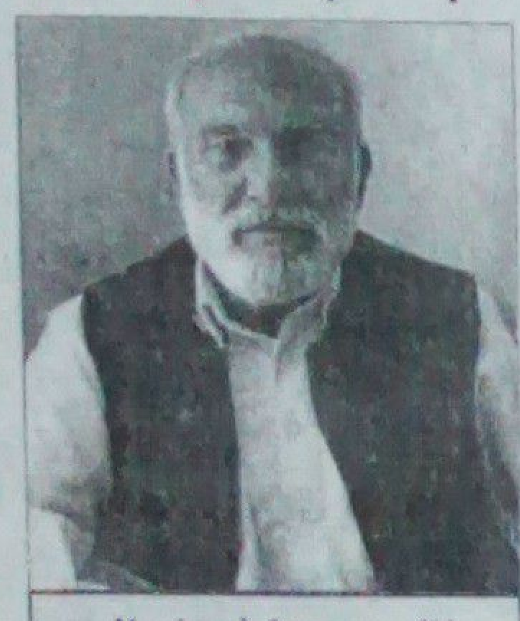

ښاغلي محمد عارف «غروال»

دڅېړنو اوتحقيقاتو ترڅنګ پښتوژبې ته دنورو ژبو دژباړلو له لارې دموادو ژباړل دپښتو ژبې په بډايولو کې ارزښت لري که موږ په خپله ژبه کې مهم علمي آثارو لرو، نو بيا به دې ته مجبورنه شو، چې ډېرښو ژبو لکه انګريزي ته مخه وکړو په داسې يو حالت کې هغه څه ته چې اړتيا پيدا کړو په خپله ژبه کې يې پيدا کولای شو، نوژباړه زما لپاره ډېر ارزښت لري، چې له نورو ژبو پښتو ته ژباړې وشي اوپښتو ژبه بډايه کړای شي

پوښته پښتو ادبيات دڅېړو څلورو لسيزو په برله څنګه ارزوې؟

ځواب دڅېړوڅلورولسيزو وړاندې ادبيات او يا وروستي ادبيات دعمېرولو بهلدوسره پيل شوي دي، چې د سردار محمد داود خان له شهادت نه وروسته دغو ادبياتو دوه حورې لرلې، يوه حوزه دکابل د حکومت ترواکمنۍ لاندې اوبله دهجرت دکلونو ادبي حوزه وه دغو دواړو ادبي حوزو خپلو هغو مخالفانو څخه ... اودخپلو هڅوخپلو پرېسپ ليکنې کولې، داستانونه، ناکسې، اوبناوتونه ليکل کېدل په هرحال په دواړو حوزوکې پښتو ادبياتو دپخوا په پرتله ډېره وده وکړه که هغه ديوه رژيم په چوکاټ کې اوکه له هېواد نه بهرو محمدعارف غروال څرګنده کړه په دغو کلونوکې دومره آثار ديوزلي له اطله نه چاپېدل اوانساناوي هم دومره نه وې په دغو دوو دورو کې دليکنو سانسور له مخه يورل شو، که څه هم، چې دهېواد په دننه دنظام په چوکاټ کې سانسور شتون درلود، خو دهجرت په چاپېريال کې سانسور لمن نوله شوه هرڅا به، چې څه وليکل هغه چاپ کېدل يا وروسته، چې چاليکې کولې يا مثبتې ناسغې، خو دکتابونو او دادبياتو په وده

۵ مخ

د انسانانو ډېرښه دوست اوملګری (کتاب) څنګه منځ ته راغی؟

په لرغونو زمانو کې کتابه نه و پلرونو به خپلو ماشومانو اواولادونو ته هغه کيسې کولې چې په ياد به يې وې کله به چې داماشومان نوي اوپلرونه شول دوی به بيا خپلو ماشومانو ته داکيسې کولې، په پايله کې به داکيسې له يونسل څخه بل نه پاتې کېدې څرنګه چې داکيسې ډېرې زړانې وې، نو په ياد پاتې کېدل يې داسانانو لپاره ناممکن او وخينې به هېرېدلې هم انسانانو يوڅه ته اړتيا درلوده، چې ددې کيسو په ساتلو کې ورسره مرسته وکړي خينو خلکو به کيسې په يوه لرګي باندې ديوي علامې په توګه نيانې کولې اوخينو به په تاروونو باندې رنګه رنګه غوټې

جوړولې چې ديوې خانګړې کيسې نمايندګې به يې کوله کله چې ليکل اولوستل رامنځته شول نودکيسو ساتنه خلکو ته آسانه شوه په هغه وخت کې کومه آله چې دهغې په واسطه به يې پوښۍ ليکه، بوډول لرګی وچې نېره څوکه يې درلوده اودهغه په وسيله به يې په يوه نرمه خټه باندې نښه اويا رسم کاوه او بيا به يې داخټه په داش کې پخوله چې ډېره پاتې شي، دا دکتاب په شکل نه، بلکې ديوې خښتې شکل يې درلود او په حقيقت کې دکتاب دمنځته راتلو پيل و

خينو خلکو به خپلې کيسې دونو پرپوستکو اويا پاڼو باندې ليکلې، خو دا دواسداره نه وې کله چې به وچې شوې ماتېدې به، خو دپاپيروس دونې پوستکي نسبتاً زيات دوام درلود

تقريباً پنځه زره کاله پخوا دمصرخلکو دپاپيروس له ونې څخه يو ډول کاغذ جوړاوه اوترهغې وروسته بيا دحيواناتو پرپوستکو ليکل پيل شول خينې نورو تصويرونه هم ورباندې زيات کړل په همدې ډول زره وړوکي کتابونه يې ترې جوړکړل خينو خلکو چې کيسې به يې لوستلای نه شوې دکتاب دتصوير له ليدلو څخه به ډېر خوشحالېدل په هغه وخت کې کتابونه ډېر لرو او بوازې شتمنو خلکو کتابونه اخيستلای شول او بس کله چې

دچاپ ماشين په جرمنۍ اوکاغذ په چين کې جوړ شو دکتاب جوړولو کار ډېر آسانه شو نن دکتابونو دچاپېدو دزيات پرمختګ له کبله په ميليونونو انسانان له کتاب څخه ګټه اخلي کتاب دانسان لپاره ډېر ښه دوست او ملګری دی له کتاب سره ملګرتيا مونږ دمادي وګړو له چاپېريال څخه ډېرو لوړو افکارو اوتصوراتو ته بيايي له نورو اوسترو انسانانو سره موملګرې کوي اودهغوی له فکر او نظر څخه موخبروي

عزيزه الکوزۍ

دژبو اوادبياتو دپوهنځي محصله

ګودر او لنډۍ

ګودر د پښتو دکلتور دکتاب هغه رنګينه پاڼه ده، چې له نوم څخه يې د سړي زړه نه ډېډنونه، مينه او ښکلا خپل ځان ورښکاره کوي او د پښتونو د يوې ټولګې په شان ورته ځان ښکاره کوي څرنګه چې دنوم څخه يې معلومېږي ګودردپښتوژبې سوچه کلمه ده اودپښتنو په ټولوسيموکې دګودرکلمه عامه ده کله چې سوړ دګودر کلمه په خوله اخلو نوحتمأزموږ دذهن ته دپېغلې ،منګي او مانديګرې کلمې راځي داهغه کلمې دي چې دپېغلو، ځوانانو، شاعرانو، سندرغاړو له خوا به داسې الفاظو او کلموکې ستايل شوي چې انسان داورېدولو توان په ځان کې نه وينې چې په اوريدونې دخوانۍ جذبه او د مينې ولولې راپسارووي دپښتنو په سيمه کې دګودرغاړه په مانديګرې کې د پېغلو په نودوګانوګرموي خکه چې دا داسې ځای دی چې خپلې همزولې په کې جمع کېږي ګودر چېرې چې ښکلې او مستې پېغلې د اوبو راوړلو په بهانه له خپلو همزولو سره د زړه خواله

کوي، خوښي کوي، د خپلو مينو ديدنونه کوي ګودر د وپالي او چيسې سره هغه ځای ته وېل کېږي، چې په هغه ځای کې د منګي خوله په اسانۍ سره د اوبو په واسطه ډکېږي او د هغه سره نږدې کوروته د خپلو ورځيو اوبو د پوره کولو کار اخيستل کېږي، چې ګودر ته معمولاً نجونې ځي او ډېرې په خوښي دګودر څخه د اوبو راوړلو ته خوښېږي څرنګه چې زموږ په وطن او په خانګړي ډول د پښتنو په سيمو کې د ښځو په تګ راتګ، ميلو او مشيو ته اجازه نه شته او نه هم په کې يې ته ګودر څخه کوم بل ځای شته دی، نو پښتنې نجونې ګودر خانته په دنيايي جنت کې شميري، خکه چې هلته د خپلو همزولو نجونو سره د زړه د ډرې راونه شريکوي او د خپلو يارانو سره د ديدن څخه خوند اخلي، څوک چې په کلي کې نوی د يارانې تار غځوي او څوک په کلي کې خپلو زړو يارانو ته ټينګښت ټاکونه لري دلته يوه پښتنه نجلۍ د خپل يار د ديدن لپاره په ځان تکليف منې او ګودر ته اوبو پسې ځي، چې هغه د پښتنو په قول په يوه ډېر

دوه ښکاره کوي، چې وايي

اوبه د هر ګودر خوږې دي

جانانه ستا دپاره کوز ګودر ته ځمه

دلته دګودر په بهانه د يار د ديدن کولو سرابېره د پښتنې نجلۍ د مينې سپېڅلتوب هم ځان ښکاره کوي، چې د خپلې مينې لپاره په ځان تکليف ګالي او د يار ديدن کوي په ګودر کې نه يوازې د نجونو حسداګانې او د ښکرو شرنګهار شتون لري، بلکې هلته دګودر څخه يوه څه لرې په هغې سيمه کې چې ګودر ورته نه ښه ښکاري، هلته د ښکاره ګاڼه...

هلته ډلې ډلې زلميان هم ليدل کېږي، چې د ډېرو نجونو په منځ کې د يوې نجلۍ د ښکلو خبرې داسې په لنډۍ کې راغلې

پر ګودر سور سالو ښکاره شو

ما وې دې نورو اوبو اور واخيست

مينه

دلته د سالو يا ټکري سور والی او هغه هم د يوې داسې نجلۍ په سر چې په

مستې ورځې هاخوا دې خوا سر اخلي او داېرې د خپل مين زړه زخمي کوي او يا هم کومو زلميانو، چې دګودر د غاړې د مستو نجونو کتار او ټولګه ليدلې وي، هغه بيا ځان دګودر د غاړې په شان غواړي، چې د نجونو د سرتاج شي او يا هم نجونې يې په خپل لاس راوشکوي او د زړه په سر يې کېږدي لکه چې وايي

خاونده ما دګودر ګل کړې

چې جيکۍ مې شوکوي سر کې مې ږدينه

دلته د هغه ګل يادونه شوې، کوم چې دګودر په غاړه وي او نجونې هغه راشکوي او په خپلو وېښتانو کې يې د مستۍ د نښې او د وېښتانو د ښايست لپاره ټوکوي، چې د خپل مين زړه پرې ټکور کړي يا هم خينې ميندان ګودر ته د ټولو انجونو او يا هم د حوړه نجونو له تګ څخه سرټکوي او د خپلې مينې، سره د بلې نجلۍ رانګ ورته ښکارې، لکه چې وايي

په ګودر څه ټکه لوېدلې

چې کشره خور يې ندرګه ورسره ځينه

د پښتو د کلتور د کتاب له پاڼو څخه دا څرګنېږي، چې پښتانه نجونې يوازې حتاګودر ته په اوبو پسې هم نه ليږي، يا يې کشره خور او يا هم کشر ورور ورسره لېږي، خو دلته دا کشره خور دې څوار عاشق ته د ټکي په څېر راغلې، چې دی يې د خپلې مينې سره د همرازۍ څخه بې برخې کړی دی، که څه هم د موږ څخه حوړه او بردې څه نښته خو کله چې يوه نجلۍ په کور کې د ميړاو پلار له خوا ورته زه او بد وويل شي هغه خپل ډک زړه ګودرته وړي اوغاړه دخپل زړه برابر او باسي کله چې دګودرغاړه په شو او سرورنګوبوتيه وې نو ځوانان يې بيابه

شعرونو او لنډيو کې انځور وي

پر ګودر سور سالو ښکاره شو

ماوې دې نورواوبو اورواخيست

مينه

کله چې په ګودر دنجونو سره، سپين او شنه ټيکري راغونډېږي چې ددوی دټيکريودرنګونو تېروالی دومره تېز وي چې داوبو رنګ هم ځان سره اړوي چې دلته دلمدی وېونکي هم دې ټکي ته اشاره کوي او وايي چې کله سور سالو په ګودر راښکاره شي دغه سور رنګ دومره تيزوي لکه داور ناو چې سړی سېزي که څه هم اوبه داور ضد وي خو بياهم هغه تاثيرات چې په سور سالو کې وي اوبه او اور ورته هيڅ دي.

يار مې ټوپک زه يې مرمۍ يم

په نورو غروکې بې ويشتم ورکه يې کړمه

*****

ورشه د يار خبر دې واخله

چې بې د يدنه دې سا ته ليونۍ شونه

*****

ما ز دېګر چېرته وې چې نه وې

خورې ورې زلفي په بلم ولاړه ومه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځه او ټولنه

هغه هېوادونه پرمختګ کولای شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي

د ریوټونو پر بنسټ په پکتیا ولایت کې په ۷۰۰۰ محصلینو کې یوازې سل نجونې دي. پردې خبر په تړاو د یوې واشنګټن مېشتې سیوړمۍ کاکړ او د یوه کابل مېشتي افغان سعد عمار ترمنځ بحث و، د دوی دا بحث د بي بي سي د پښتو ویبپاڼې په بلنه د بریښنالیک له لارې شوی چې دلته یې تاسو قدرمن لوستونکې د هېواد ورځپاڼې د ښځه او ټولنه، په صفحه کې هم لوستی شئ:

سعد عمار:

په اوس وخت کې د افغانستان د مېرمنو لپاره لومړیتوبونه په څه ډول دي او هغه اداري یا افراد چې د ښځو د حقوقو په نوم په رسنیو کې لوړ غږ لري د کومو لومړیتوبونو لپاره اواز اوچتوي. زما په اند، تر اوسه د افغان مېرمنو او نجونو هغه لومړیتوب چې باید ډېر بحث پرې شوی وای او ډېر څه غوښتل شوي وای هغه د تعلیم او د لیک او لوست کچه ده. د ړوندوالي پرمختیا په باب لیکل شوي، چې د افغانستان په کلیو کې په ډېر کم شمېر مېرمنې او نجونې لیک او لوست کولي شي. شاید له ۵ سلنې څخه هم کمې وي. په ښارونو کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۲۰ سلنه بودل کېږي، خو راپور وایي چې په دې سلنه کې د څرنګوالي او کیفیت ډېرې ستونزې شته، یوه عمده ستونزه په کې دا ده چې ښځینه ښوونکې نشته او که په کوم خای کې وي، د هغوی د سواد کچه یا د سیوولې کیفیت لوړ نه دی. هغه اداري چې خان د مېرمنو د حقوقو استازي یا مدافعین ګڼي، هغوی تر اوسه د لیک او لوست د ستونزې خبره په بشپړ ډول نه ده مطرح کړې، د هغوی اکثره غوښتنې په دې راڅرخي چې ښځو ته ولې په هرې پروسې کې کمه برخه ورکول کېږي. د مثال په توګه، ځینو د ښځو د حقوقو مدافعینو دا خبره مطرح کړې وه چې په کابینه کې دې ارو مرو ښځو ته زیاته برخه ورکړل شي. تاسې به خبر یاست چې د افغانستان په اوسنۍ کابینه کې د ښځو شمېر د امریکا او د بریتانیا تر کابینې ډېر دی په داسې حال کې چې په امریکا او بریتانیا کې د ښځو د لیک او لوست کچه ۹۹ سلنه ده. په امریکا کې یوه ورځ چا شکایت و نه کړ چې ۹۹ سلنه مېرمنې لیک او لوست کولی شي، خو د امریکا په کابینه کې یوازې درې مېرمنې ځای لري، خو په افغانستان کې چې د ښځو د لیک او لوست کچه ۱۰ سلنه ده، دلته په کابینه کې په خلورو مېرمنو هم ځینې اداري او فعالان خوشاله نه دي. همدارنګه، د افغانستان په ولسي او مشرانو جرګو (پارلمان) کې د ښځو سلنه د امریکا او بریتانیا د پارلمان نه لوړه ده. دا ماته جالبه ده چې د افغانستان له پارلمان د ښځینه غړو فیصدي د امریکا له پارلمان څخه لوړه ده. په افغانستان کې د ښځو او نارینه وو د لیک او لوست د سلنې توپیر ۳۰ دی د دغه توپیر د راکمولو په اړه تر اوسه ما

دامې خوځښت نه دی لېدلی چې هدف په رښتینې ډول دا وي چې ښځې او سړي دې په یو انډول تعلیم ترلاسه کړي. زما په نظر ۳۰ سلنه توپیر د ښځو او سړو ترمنځ ډېر زیات دی. اوس اکثره د ښځو د حقوقو فعالان دا خبره راپورته کوي چې په ستره محکمه کې

دې هرومرو ښځینه قاضیانې مقررې شي او همدارنګه ځینې ولایتونه دې ښځو ته ورکړل شي. په اوس وخت کې او د افغانستان د حالت په نظر کې نیولو سره، دا غوښتنې د مېرمنو ستونزې نه شي حلولی. اوس مهال لومړیتوب دا دی چې د مېرمنو د لیک او لوست کچه لوړه شي. د بي بي سي د تازه رپوټ پر بنسټ د پکتیا په پوهنتون کې ۷۰۰۰ محصلین زده کړې کوي او یوازې ۱۰۰ نجونې په کې محصلانې دي. تر اوسه چا په دې اړه غږ نه دی پورته کړی چې ولې د نجونو ونډه د ولایاتو په پوهنتونونو کې کمه ده او نه یې چا د حل لارو باندې فکر کړی دی. زه د ښځو د کار، وظیفې او یا د لوړې دندې مخالف نه یم، زه په دې نظر یم چې د لومړیتوبونو په انتخاب کې نه دغه کار واخلو مورد نه په اوس وخت کې د کوم کار لپاره مبارزه په کار ده؟ په کابینه او ستري محکمې کې ښځې ډېرې کړو او که په ټول افغانستان کې د مېرمنو او نجونو د لیک او لوست کچه لوړه کړو؟ په کلیوالو سیمو کې خلک په دې پوه کړو چې په نجونو باندې تعلیم وکړي او ښوونځي ته د تګ اجازه ورکړي؟ شاید ځواب دا وي چې دواړه کارونه مهم دي په دې کې شک نه شته، خو لومړیتوب کوم یو ته ورکوو؟

سیوړمۍ کاکړ:

د ښځو استازیتوب په حکومتي او غیر حکومتي ارګانونو کې او د نجونو زده کړې ته پاملرنه دوه بېلا بېلې موضوع ګانې دي. زه تاسو سره موافقه یم چې د نجونو د زده کړې په موضوع باندې باید ډېر غور وشي؛ خو له دې خبرې سره مو ستونزه لرم چې اوس مهال پاملرنه باید یوازې د نجونو د پوهنې لوړتیا او روزنې ته وي، نه د دوی کار ته په ۲۱مه پېړۍ کې ایا موږ دې ته انتظار وباسو چې د افغانستان ټولې ښځې اول باسواده شي او بیا لوړو دندو ته وګومارل شي؟ اوس مهال دواړو ته باید موازي پاملرنه وشي که موږ پر دې بحث وکړو چې کوم یو ته لومړیتوب ورکړو، دا به د وخت ضایع کول وي. اوس افغانستان له هغې مرحلې راوتلی موږ باید پر دې بحث وکړو چې څرنګه ښځو ته د تعلیم او کار

فرصت برابر شي. نه دا چې ایا د ښځو لپاره تعلیم او کار ضرور دی او که نه؟ او کوم یو ته باید لومړیتوب ورکړو. زه دغه څو ټکو ته اشاره کوم.

لومړی: دا چې که په افغانستان کې د مېرمنو د تعلیم او د لیک او لوست کچه ټیټه

ده، دا ستونزه یوازې د ښځو د حقوقو مدافعین او هغه ښځې چې په حکومت کې دنده ترسره کوي نه شي حلولی. د پوهنې او د لوړو زده کړو وزارت باید د دې کار لپاره منظم پلان جوړ کړي چې نجونو ته د درس ویلو زمینه برابره شي او کورنۍ یې په دې وپوهول شي چې د نجونو زده کړه هغومره اړینه ده لکه د هلکانو. د ښځو تعلیم نه باید ډېر جدي کار وشي په تېره بیا هغه ښځې چې په کلیو او بانډو کې ژوند کوي او د ژوند شرایط یې ډېر سخت دي څکه چې دغه ښځې د افغانستان اکثریت جوړوي. زموږ بحث په دې دی چې په ګردېز کې د پکتیا پوهنتون ۷۰۰۰ محصلین لري، څه کم سل یې نجونې دي دا ولې؟ او دلته ملامت څوک دی. افغانانه ملامتي هغه کورنۍ دي چې خپلې نجونې یې لوړو زده کړو ته نه دي پرېښي، ملامته هغه ټولنه ده چې فکر کوي ښځو ته لوړې زده کړې مهمې نه دي ګرم

اخلي، خو له دې سره سره باید د حقوقي پام د هغو سیمو لور ته واړول شي چې ستونزې په کې زیاتې دي. موږ نارینه او مېرمنې باید ښځې لیوالې دي نه وهڅوو چې هغو سیمو ته د ورتګ لاره چارې وڅېړي. د ښځو او سړو سره مخامخ مرکې او مرکې پیل کړي او د ستونزو د کمولو او حلولو په هکله ورسره خبرې وکړي. البته دا د یوې ورځې کار نه دی بلکې ډېر وخت او حوصلې ته اړتیا لري او په کار ده چې دواړه کاره موازي پر مخ لاړ شي. دا په دې مانا هغه ښځې او نجونې چې لوړې زده کړې او د کار تجربه لري، هغوی دې په حکومتي او غیر حکومتي موسسو کې جذب شي. او هغه نسل چې تر اوسه دلته پوره نه دی رسېدلی، هغوی ته د زده کړې شرایط برابر شي.

دویم دا چې که څه هم ښځې د افغاني ټولنې نیمایي برخه جوړوي، خو بیا هم په هر څېز کې د دوی لازمه ونډه نه پامه غورځول کېږي. دا یو حقیقت دی، او نه دې نه څوک سترګې نه شي پټولی موږ ولیدل چې ښځو په وروستیو انتخاباتو کې د سړو په څېر ونډه واخیسته که لوښاندانو د ښځو رایې غوښتې، نو په حکومت کې هم باید برخه ورکړي په میلیونونو ډالر د افغانستان د مېرمنو په نوم راټول شوي، خو که یې ډېره کمه او د لیک او لوست د کچې په لوړولو کې د پاملرنې هومره نه وه. د لومړیتوب بحث په دې هغه نه دی چې یوازې تعلیم نه دې کار وشي او د مېرمنو لپاره دې د کار په فرصتونو ډېره نه کوي، د وخت او پېسو ضایع کول ګڼل کېږي چې مېرمنې بې سواده پرېښودل شي او په میلیونونو ډالر د هغو بهرنیو او کورنیو سلاکارانو په معاشونو مصرف شي چې دلته

ارزښت یوه شي. همغه کسان باید دا خپل کار وبولي چې د همدې پوهنتون لپاره معاش اخلي په دې کې هیڅ شک نه شته چې د افغانستان د ټولې نیمایي برخه مېرمنې دي، خو دلته که د بېلګې په توګه د افغانستان وګړي ۳۰ میلیونه حساب کړو، نو

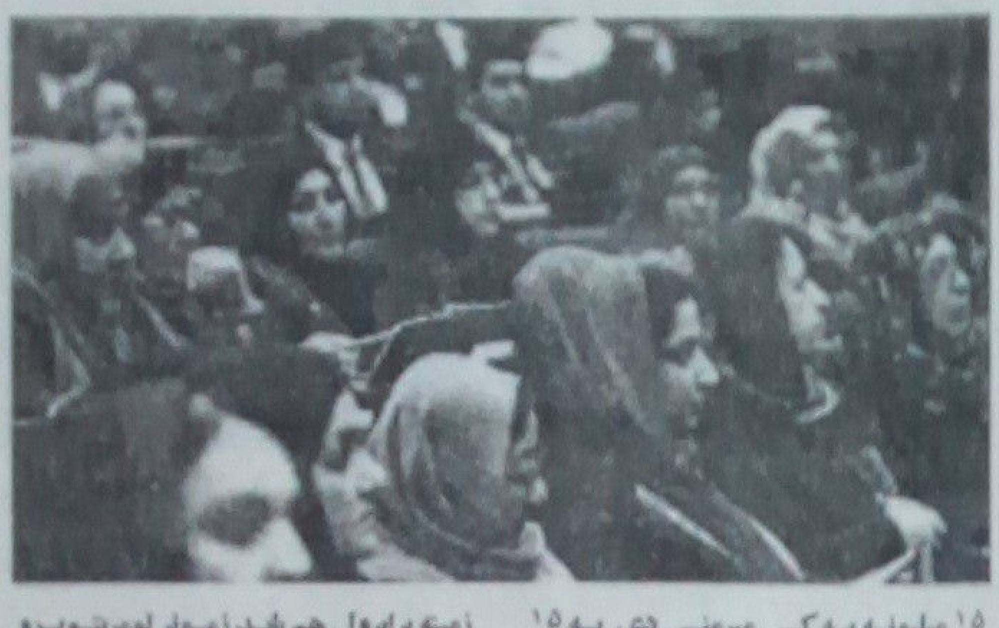

۱۵ میلیونه یې مېرمنې دي. په ۱۵ میلیونو مېرمنو کې یوازې لس سلنه مېرمنې لیک او لوست کولي شي، او هغو مېرمنو چې لوړ تحصیلات یې ترلاسه کړي وي، ښایي فیصدي یې تر دې هم ډېره کمه وي. بل خوا هېواد کې د مېرمنو په پرتله د سړو د لیک او لوست کچه ۳۰ سلنه لوړه ده، کله چې د ښځو او سړو تر منځ د لیک او لوست فیصدي برابره شوه، نو بیا په همغه انډول د حکومتي دندو د وېش خبره مطرح کېدای شي اوس مهال د امریکا په کابینه کې اووه ښځې او په ستره محکمه کې درې ښځې کار کوي. په دې سربېره ښځې د والیانو، سناتورانو او استازو په توګه هم دندې ترسره کوي ښځې رییسانې، مدیرانې او مشرانې هم یې شمېره ډېره ده. هو، د سړو په نسبت په حکومتي ارګانونو کې او په ځینو غیر حکومتي ارګانونو کې ښځې کمې دي، خو ښځې زیار باسي چې دغه تشه له

منځه یوسي. د امریکا په هر شرکت کې دا هڅه کېږي چې څنګه د جنډر (ښځو او سړو) مساوات وساتل شي. ما دا هم د سړو نه اورېدلي چې اکثره ښځې د لیاقت له مخې نه بلکې د دې لپاره چګو پوستونو ته ګومارل کېږي چې د جنډر موضوع حل شي. که د افغانستان اوسنۍ کابینې ته وګورو نو دا مالومېږي چې اکثره وزیران حکومتي تجربه نه لري او یا هم کومې څوکۍ ته چې مقرر شوي، تجربه یې نه لري. دلته مو موخه سړي او ښځې دي. زموږ په حکومت کې دلته په ډېرو لوړو پوستونو کې داسې سړي شته چې د

د ښځو د حقوقو د فعالانو په نوم کار کوي. د ښځو د حقوقو د یوه سلاکار په معاش باندې د افغانستان په یوه کلي کې نجونو ته ښوونځي جوړېدای شي. هغه سلاکار خپله شپه او ورځ په دې تېروي چې ښځې دې سترې محکمې کې مقررې شي او بل خوا زموږ د کلیو نجونې بې تعلیمه پاتې کېږي دا یوه جدي موضوع ده، او اوس مهال په زما لپاره لومړیتوب دا وي چې کلیوالې نجونې بې تعلیمه پاتې نه شي په کلیوالو سیمو کې چې اکثره خلک یې د لیک او لوست سره اشنا نه دي او مېرمنې یې بالکل بې تعلیمه دي، هغوی په څنګه د تعلیم په

هغه سخت دریځه اورېکې دي چې تل د نجونو د تعلیم پر خلاف یې تبلیغ کوي او هغه افغانان هم ملامت دي چې د سیمې د باورې امن د راوستلو په چارو کې مرسته نه کوي. د ښځو د حقوقو فعالان دومره کولی شي چې د تعلیم د اهمیت په اړه خبرې وکړي او د ټولو تعلیمي ادارو پام د ښځو او نجونو تعلیم ته راواړوي دا د دوی لپاره شونې نه ده چې د هر کور دروازه وټکوي او کورنۍ دې ته وهڅوي چې خپلې نجونې او خویندې د ښوونې او روزنې مرکزونو ته واستوي. که څه هم مدني ټولنې په خپل کار شي بوهېږي او په دې لړ کې لازم ګامونه

پروین فیض زاده ملال دیوې بریالۍ شاعرې په توګه

پروین فیض زاده ملال د ۱۳۸۳ لمریز کال د جوزا په میاشت کې د کندهار د تاریخ په اوږدو کې په علمي- تحقیقي سیمینار کې د یوې مقالې او شعر په ویلو په وځلېدله. پروین ملال د پښتو په معاصرو لیکوالانو کې یوه پېژندل شوې څېره ده او په دې ډګر کې د ځانګړي حق خاونده ده. نوموړې په ۱۳۳۷ ل کال

د سلواغې په ۱۱مه نېټه د ښکلي کندهار په دریمه ناحیه کې د اروابښاد عبدالشکور خان په کاله کې زېږېدلې ده. پروین ملال خپلې لومړنۍ زده کړې له کوره پیل کړې، بیا یې د زرغونې انا په عالي لیسه کې تر ۱۲ ټولګي پورې زده کړې وکړې، له دې وروسته د طلوع افغان، په تاریخي ورځپاڼه کې

د پښتو ادبیاتو د برخې مسئوله شوه، بیا په ۱۳۵۱ ل کال کې په راډیو افغانستان اوله دې وروسته د افغانستان د ملي راډیوتلویزیون مرستیاله او بیا پرېو دېره شوه. نوموړې د خپل لوړ تخیل په درلودلو سره خپل درد، لوړتیا، روښتیا او جمال د ټولنې په وړاندې ایښې دي او په نظم او نثر سره یې لیکنې کړې.

عبدالهادي قریشي

دې او د شعر د کلام یوه نمونه یې داده

د سپند پر هغې غاړه
زما د ورو واده دی
شپې ته خو وینې که ۱۴
څه بې مثاله ستا شپې دي هلته
زما د پلار د کلا هسک وجوله
د آسمان ستورک په خپلو

ځوکو اخلي
زما د ورور دنګریزو په شپه
د مازیګر سره شفقونه راوړي
شمله یې هسکه ده له هسک نه
نښتره
د سپین نرګس په شان
ښکلیو جامو کې لکه زېرې د سبا
خلېږي مخ ته یې هم آس ولاړ دی
پښه په رکاب کې ږدي
بابا پګړۍ کې ورته ګل لومي
بسکاري، چې د رومي اوله بر
کلي ته ناوې راوړي

ورسپارل شوېو دندو د پرمخ وړلو وړتیا نه لري. په دا چې په لوړو دندو کې د ښځو ګومارل باید سمبولیک نه وي او نه لري او د لیاقت او تجربې له مخې وي.

درېیم: دا چې که د تعلیم موضوع زموږ لومړیتوب وي، نو لوستو ښځو ته د کار

زمینه برابرول هم باید زموږ لومړیتوب و اوسي څنګه لکه سړو غوښتې دوي هم باید د خپلو زده کړو ثمره وګوري. همدارنګه ورو نجونو ته باید سترې ښځې ور وپېژندل شي چې دوی یې د ایډیال په شکل خانه وبیني. زمار ولسې چې ښان د هغوی درجې ته ورسوي. د یادولو وړ ده چې په امریکا کې هم تر ۱۹۲۰م کال پورې ښځو ته د رایې ورکولو اجازه نه وه، خو اوس ښځو د ژوند په ټولو ډګرونو کې پرمختګ کړی دی. په افغانستان کې هم باید د ښځو ونډه په حکومتي او غیر حکومتي موسسو کې ډېره شي څکه که مورد افغانستان پرمختګ غواړو نو د خپلو وګړو د نیمایي په حذفولو کې دغه پرمختګ ناشونی دی. له دې لېرو جګړو وروسته اوس د دې وخت راغلی چې ښځې او سړي په ګډه دا هېواد آباد کړي په نړۍ کې هیڅ داسې پرمختللی هېواد نه شته چې پرته د ښځو له فعالې ونډې یې پرمختګ کړی وي. په بل عبارت، نن سبا یوازې هغه هېوادونه پرمختګ کولی شي چې د ښځو لپاره یې د تحصیل او کار پوره فرصتونه برابر کړي وي.

سعد عمار:

اوس مهال د افغاني مېرمنو لپاره لومړیتوب څه دي؟ دا ده چې د ښځو د حقوقو فعالانو تر اوسه د نجونو د تعلیم او مېرمنو ته په حکومت کې د لوړو پوستونو لپاره غږ په یو ډول نه دي پورته کړي. د مېرمنو د لیک او لوست لپاره چې څنګه په کار ده غښتلی یې غږ نه دی پورته کړی او د فعالانو دا نا انډوله مبارزه د دې لامل شوه چې په تېرو دیارلسو کلونو کې چې څنګه لازمه وه، هغسې د مېرمنو د لیک او لوست کچه نه ده لوړه شوې. فعالان یې د لوړو پوستونو لپاره غږ اوچتوي او د لیک او لوست فیصدۍ لوړولو ته یې کمه پاملرنه کوي نو دا زما په نظر په لومړیتوب کې تېروتنه ده. زه اوس هم په خپلې خبرې ټینګار کوم، کوم شورد

ملتونو چې ۹ کلنې کې د ښځو د وزیرانو ۹ سره دغه نون واېښه هغه تبوره هېوادونو کې ته لېدل کېږي په داسې حال کې چې هلته د ښځو او سړو د لیک او لوست کچه سره برابره وي، د امریکا او بریتانیا په شان مې څنګه رالوړ چې هلته د ښځو او سړو د لیک او لوست کچه برابره ده خو بیا هم د ښځینه وزیرانو شمېر یې د افغانستان له ښځینه وزیرانو زیات نه دی. په کابینه کې زما اشاره وزیرانو ته وه. تاسې فکر کوم عمومي ریاست او لویه څارنوالۍ هم وزیرانو کې شمېرلې شه یو ځل بیا تکراروم چې پر لوړو څوکیو د مېرمنو د ګومارلو مخالف نه یم. بلکې دا د یوالې ضرورت ګڼم. خو په خپل وخت او په تدریج سره کله چې د ښځو د لیک او لوست کچه لوړه شي په همغه کچه دې لوړ پوستونه هم ورکول کېږي. خو که د تعلیم کچه یې نه لوړېږي او د لوړو دندو لپاره یې څو برابره زیاته تر اوچتوي، نو دا یا زما په نظر یوه غیر طبیعي او نا انډوله مبارزه ده او دې ته زه په لومړیتوبونو کې لېوالتیا وایم.

سیوړمۍ کاکړ:

مخکې مې ووېل چې د ښځو د تعلیم برخه کې باید سړي او ښځې دواړه په ګډه کار وکړي. حکومت، د پوهنې وزارت باید په کلیو او لرې پرتو سیمو کې د نجونو لپاره ښوونځي جوړ کړي په افغانستان کې داسې ښځې اوس هم ډېرې دي چې د ښځو د لیک او لوست د کچې د لوړولو په برخه کې کار کوي. ښوونځي جوړول د پوهنې وزارت کار دی نه د دې وزارت کارکوونکې، سړي او ښځې، باید په دې برخه کې منظم پلان جوړ کړي چې د هېواد ټولو نجونو ته د زده کړې مساوي زمینه برابره شي. دا سم خو په کابینه او پارلمان کې ښځې او سړي برابر نه دي، بلکې د ښځو کچه د سړو په پرتله ډېره کمه ده ایا تاسو فکر کوئ چې دا غلط څوک په کابینه کې هم ښځو ته نه وای ورکړل شوي؟ په سړي سالاره ټولنه کې چېرته چې سړي فکر کوي باید ټول واک د دوی په لاس کې وي، دا ډېره مهمه ده چې ښځې د خپلو حقونو لپاره مبارزه وکړي. ښځې د افغانستان نیمایي وګړي جوړوي او دا د دوی حق دی چې په حکومت کې ورته برخه ورکړل شي. په اخر کې زه بیا هم تکراروم چې په نړۍ کې داسې هېواد نه شته چې د ښځو د فعالې ونډې پرته یې پرمختګ کړی وي. موږ باید لوستو ښځو ته د کار زمینې برابرې کړو او نالوستو نجونو ته د تعلیم فرصتونه، نه سړي د ښځو پرته پرمختګ کولی شي او نه هم ښځې د سړو پرته د دوی ګډه فعاله ونډه یوه پرمختللې ټولنه جوړولی شي.

ځوانان دې د پښتو ژبې د بډاینې...

کې یې ډېر رول ولوباوه.

پوښتنه: کوم ځوانان، چې پښتو ادبیات زده کوي ددې لپاره، چې په راتلونکې کې وتوانېږي کتابونه ولیکي او پښتو ادبیاتو ته وده ورکړي ورته څه سپارښتنه لرئ؟

ځواب: ځوانان باید خپل علم بشپړ کړي، څو چې ددوی علم پوخ نه شي له یوه کتاب نه هغسې استنباط نه شي کولای لکه څنګه، چې ورته په کار ده کله چې علم پوخ شو بیا دې هڅه وکړي، چې پښتو ادبیات چې په دریو مهمو دورو لکه لرغوني دوره، کلاسیکه دوره او معاصره دوره وېشل شوي دي، دلرغوني دورې ادبیات، چې دامیر کروړ جهان پهلوانه راواخلي یا تردې نه، خلوڅو دورو آثار، چې مشهورو شاعرانو، لیکوالو او محققینو لیکلي او ټولنې ته یې وړاندې کړي دي. هغه دې مطالعه کړي. دغو آثارو په رڼا کې بیا دوی کولای شي چې دخپلې خوښې مضمون ولیکي هغسې ورته لاره خلاصېدلی شي لکه، چې یو سړی یوې سیمې ته لیږشوی وي، خو پر سړک نه کوي یو چل غوارۍ دغه چل ډېوهېږي او تحصیل له لارې ترلاسه کېدای شي کله چې ځوانان دڅېړنې او تحقیق لپاره پوهه ترلاسه کړي یا په ډېرې آسانۍ سره کولای شي علمي، ادبي او تحقیقي آثار ولیکي، چې د توانېږي د پښتو ژبې ادبیات بډای کړای شي.

هېواد ـ نوري

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپورت نړۍ

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ اتلولي وګټله

پکتیا د افغانستان د کورني کرېکټ د یو ورځنیو سیالیو اتلولي وګټله. د سیالیو پایلوبه د دوشنبې په ورځ د کابل په نړیوال لوبغالي کې، د لغمان او پکتیا ترمنځ وشوه. چې پکتیا وګټله خو لغمان ته یې د منډو جوړولو بلنه ورکړه. د لغمان ټوله لوبډله په ۴۸ اوورونو کې وسوځېده او مقابل لوري ته یې د ۲۲۲ منډو هدف ورکړ. د لغمان په لوبډلې کې، خیبر ۴۷ او شفیق الله شفق ۴۲ منډې وکړې. د پکتیا لوبډلې په ۳۹ اوورونو کې د غني خدراڼ د ۵۸ او یونس احمدزي ۴۹ منډو په مرسته، ورکړل شوی هدف پوره او اتلولي یې وګټله. د لوبې غوره لوبغاړی هم غني خدراڼ شو. د افغانستان د کورنیو لوبډلو ترمنځ دغو سیالیو ته د «الکوزي- بابای ملت» نوم ورکړل شوی و. دغه سیالۍ له شاوخوا دوو اوونیو راهیسې روانې وې او د جون په ۱۲ مه د دوشنبې په ورځ ختمې شوې، پایلوبه په یو سیمه ییز تلویزیون هم ښودل کېده. په دغو سیالیو کې د کابل، پکتیا، خوست، ننګرهار، لغمان، پروان، کندهار او کندز ولایتونو لوبډلو ونډه اخیستې وه چې د ملي لوبډلو یو شمېر لوبغاړي هم په کې وو. د افغانستان د کرېکټ بورډ په اعلامیه کې ویل شوي چې د دغو سیالیو هدف د کورني کرېکټ وده او ملي لوبډلو ته د غوره لوبغاړو موندل وو. د دغه ټورنمنټ تر ټولو غوره توپ وهونکی یونس خان احمدزی، غوره توپ اچوونکی احمدضیاء او ظاهر خان وټومول شول. د کرېکټ د چارو شنونکي وایي هغه هېوادونه چې کورنی کرېکټ یې ښه روان وي، نړۍ ته هم ښه لوبغاړي وړاندې کولی شي. د یادولو وړ ده چې د کرېکټ ملي لوبډلو ته یو شمېر لوبغاړي له همدغو کورنیو سیالیو څخه ور پېژندل شوي چې، رحمت شاه، حشمت شهیدي، نجیب خدراڼ، شبیر نوري، فرید ملک او یو شمېر داسې نور لوبغاړي یادولی شو.

د نجونو د والیبال لوبډلې د دولت ملاتړ غواړي

[illegible]

[illegible]

د سوریې په وړاندې د افغانستان د فوټبال د ملي لوبډلې ستره ماتې

سوریې د افغانستان د فوټبال ټیم ته ۶ ګوله ورکړل. د هېواد د فوټبال ملي لوبډله له کاموږ سره د سیالۍ لپاره دغه هېواد ته رسېدلې د فوټبال د نړیوال جام د غوراوي سیالۍ کې سوریې افغانستان ته ماتې ورکړه د افغانستان ټیم د فوټبال د ۲۰۱۸ نړیوال جام ته د غوراوي لومړۍ مسابقه پر سوریې وبایلله. دا مسابقه چې په امنیتي دلایلو د کابل پر ځای د جمعې په شپه د ایران په مشهد کې وشوه، د سوریې ټیم وتوانېد چې خپل افغان سیال ته شپږ ګوله ورکړي. د افغانستان د فوټبال مسوولانو ویلي و چې دې مسابقې ته یې خورا ښه تیاری نیولی او ډاډه دي چې سوریې ته ماتې ورکوي. ګومان نه کېده چې سوریې ټیم، چې هېوادیې د بېلابېلو وسله والو ډلو له لوري ټوټه – ټوټه شوی، دومره ښه لوبه وکړي. افغان لوبغاړو، سره له دې چې په لوبغالي کې د افغان ننداره‌چیانو شمېر خورا زیات و، ونه کړای شول چې سوریې ته کوم ګول ورکړي. افغانستان به درې نور میچونه هم د خپل هېواد پر ځای په ایران کې وکړي. د اسیا د لوبې وچې د هېوادونو ټیمونه په ۸ ډلو وېشل شوي او په هر ګروپ کې پنځه ټیمونه له یو بل سره مخامخ کېږي. د افغانستان ټیم له سوریې، جاپان، کمبوډیا او سینګاپور سره په یوه ګروپ کې دي. د ۲۰۱۸ کال د فوټبال د نړیوال جام مسابقې به روسیې کې کېږي

فلويډ مې ويدر د نړۍ ډېر شتمن لوبغاړی دی

امریکایي سوکوهونکی فلويډ مې ویدر د نړۍ تر ټولو شتمن لوبغاړی بلل شوی دی. د نړۍ د شتمنو مجلې پر وینا په تېرو ۱۲ میاشتو کې مې ویدر د نړۍ په کچه تر ټولو لوبغاړو زیاتې پیسې ګټلې دي. د کال د شتمنو لوبغاړو لېست ښيي چې په تېر یوه کال کې مې ویدر ۳۰۰ میلیونه ډالر [illegible] پکیو پر وړاندې د سوک وهنې له مسابقې تر لاسه کړې دي. په مې میاشت کې د امریکا د نوېډا ایالت په مرکز لاس وېګاس کې د فلايډ مې ویدر او مني پکیو تر منځ په زره پورې سیالي تر سره شوې وه. دغه لوبه په ټوله نړۍ کې د رسنیو د سر خبر ګرځېدلې وه. [illegible] نړۍ په شتمنو لوبغاړو کې دوهم نمبر مني پکیو دی او د ریال مادرید لوبغاړی کریستیانو رونالډو په دریم نمبر ځای لري. د سپورت لس شتمن ستوري

فلويډ مې ویدر، امریکایي سوکوهونکی ۳۰۰ میلیون ډالر، مني پکیو، فلیپیني سوکوهونکی ۱۲۰ میلیون ډالر، کریستیانو رونالډو، فوټبالر ۷۹ میلیون ډالر، لیونل میسي، فوټبالر ۷۳ میلیون ډالر، روګر فېډرر، ټېنس لوبغاړی ۶۷ میلیون ډالر، [illegible] لوبغاړی ۴۲ میلیون ډالر، کیون ډورنټ باسکېټبال لوبغاړی ۵۴ میلیون ډالر، فیل میکلسن، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، ټایګر ووډ، ګولف لوبغاړی ۵۰ میلیون ډالر، کوبي براینټ، باسکېټبال لوبغاړی ۴۹ میلیون ډالر لري.

نوي زيلاند انګلستان ته په ۳ وېکټو ماتې ورکړه

د انګلستان لوبډلې د پچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده نوي زیلاند په دریمه یو ورځنۍ کرېکټ لوبه کې انګلستان ته په درې وېکټو ماتې ورکړه او د پنځو لوبو لړۍ کې ۲-۱ مخکې شو. انګلستان نوي زیلاند ته د ۳۰۳ منډو هدف وټاکه او مېلمه لوبډلې د کین ویلیمسن او راس ټېلر د سلیزو پر مټ دغه هدف په ۴۹ اوور کې د اوو لوبغاړو په سوځېدو پوره کړ. د دغه ستر هدف د پوره کولو لپاره د نوي زیلاند دوه لوبغاړي هغه مهال وسوځېدل چې د نوي زیلاند ټولې منډې ایله ۳۶ وې. خو وروسته د نوي زیلاند لوبغاړو لوبه کابو کړه او ویلیمسن او ټېلر د ۲۰۶ منډو شراکت جوړ کړ چې کورنه لوبډلې ته په یو سرخوږي بدل شو. ویلیمسن له ۱۱۸ منډو وروسته د وایلي په توپ وسوځېد او ټېلر هم د وایلي په توپ په ۱۱۰ منډو له میدانه ووت. د انګلستان لوبډلې د پچې له ګټلو وروسته د بېټینګ کولو پرېکړه وکړه او پر دریمه وېکټه له روټ سره د ۱۰۵ منډو ملګرتیا وکړه. د نوي زیلاند له لوري ټم ساوتي او بېن ویلر درې، درې او مېټ هېنري دوه لوبغاړي وسوځول. تر دې وړاندې په اوول

ټوله لوبډله یې په ۴۶ اوور کې د ۳۰۲ منډو په کولو وسوځېده. د انګلستان له لوري ښه لوبه کپتان اېین مورګن وکړه، ده په ۸۲ توپونو د ۴ څلوریزو او ۲ شپږیزو پر مټ ۷۱ منډې وکړې. ده کې په دویمه یو ورځنۍ لوبه کې نوي زیلاند انګلستان ته د ۱۳ منډو په توپیر ماتې ورکړه. خو د برمنګهم په لومړنۍ یو ورځنۍ لوبه کې انګلستان بیا نوي زیلاند ته په ۲۱۰ منډو ماتې ورکړه.

ایران محدود شمېر ښځو ته د ورزشي لوبو د لیدو اجازه ورکوي

ایراني مقاماتو ویلي چې لږ شمېر ښځو ته به اجازه ورکړي چې د والیبال نړیوالې سیالۍ چې د روانې میاشتې په پای کې په تهران کې ترسره کېږي، له نږدې څخه وګوري. [illegible] د ایران د جمهور رییس مرستیاله شهیندخت مولاوردي، وایي چې [illegible]

[illegible]

ډیونټي والډر د درانه وزن سوک وهنې اتلولي وګټله

امریکایي سوکوهونکي ډیونټي والډر د نړیوالي سوک وهنې د درانه وزن اتلولي، اېرک مولینا ته په ماتې ورکولو وګټله. دغه لوبه د امریکا د الاباما ایالت کې ترسره شوه. ۲۹ کلن ډیونټي والډر تېره جنوري میاشت بېرمن ستیورني سره مسابقه لرله او هغه ته یې ماته ورکړه. دا لومړنی امریکایي سوکوهونکی دی چې له ۲۰۰۷ کال راهیسې د درانه وزن اتلولي ګټي. ده تراوسه ټولې ۳۴ لوبې کړې چې یوه یې هم نه ده بایللې. ۳۲ کلن مولینا دوه لوبې بایللې او والډر دی د لوبو په خلورم پنځم پړاو کې له پښو وغورځاوه. دوه متره جګ والډر کېدای شي له والډمیر کلېټچسکو سره لوبه وکړي چې له ۲۰۰۴ کال څخه یې ماته نه ده خوړلې او د نورو کمربندونو اتلولي لري.

ښايي روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي

په دې وروستیو کې د فوټبال نړیواله اداره په مالي فساد تورنوي چې له همدې امله د دغې ادارې نوي ټاکل شوي مشر هم استعفا ورکړه. دومینکو اسکالا د فیفا نړیوالې ادارې څېړونکي چارواکي رسنیو ته د مالي فساد په اړه وویل که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې روسیه او قطر د نړیوال جام کوربه توب ترلاسه کولو لپاره د دغې ادارې مشرانو ته رشوت ورکړی وي نو دغه هېوادونه به د ۲۰۱۸ز او ۲۰۲۲ز نړیوال جام کوربه توب له لاسه ورکړي. دا په داسې حال کې ده چې تېره اوونۍ د دغې ادارې د پنځم ځل لپاره ټاکل شوي مشر سپ بلاټر یوه ورځ وروسته له ټاکل کېدو استعفا وکړه او د دغې ادارې څېړنې څانګې چارواکي د مالي فساد په تور په مختلفو هېوادونو کې د پولیسو له خوا ونیول شول. دومینکو اسکالا په دې اړه رسنیو ته وویل «که چېرې داسې شواهد ترلاسه شي چې د نړیوال جام کوربه توب د دغې ادارې مشرانو او نورو څېړونکو چارواکو ته د رشوت او پیسو ورکولو له امله قطر او روسیې ته ورکړل شوی وي نو په دې صورت کې به دغه پرېکړه لغوه شي.» اسکالا ټینګار وکړ چې تر دې مهاله په دغو دوو برخو کې د مالي فساد په اړه هیڅ ډول شواهد شتون نه لري او دغه اداره کوښښ کوي چې په دې برخو کې خپلو څېړنو ته ادامه ورکړي. څو ورځې وړاندې هم د فوټبال د نړیوالې ادارې اووه څېړونکي چارواکي د مالي فساد په تور د جرمني په زوریخ ښار کې د پولیسو له خوا ونیول شول. د فیفا ادارې نیول شوي کسان د هغو ۱۲ کسانو له ډلې څخه دي چې د امریکایي محکمې له خوا په مالي فساد تورن شوي. دغو ۱۲ کسانو نږدې ۲۲ کلونو کې ۱۵۰ میلیونه ډالره د رشوت په ډول ترلاسه کړي.

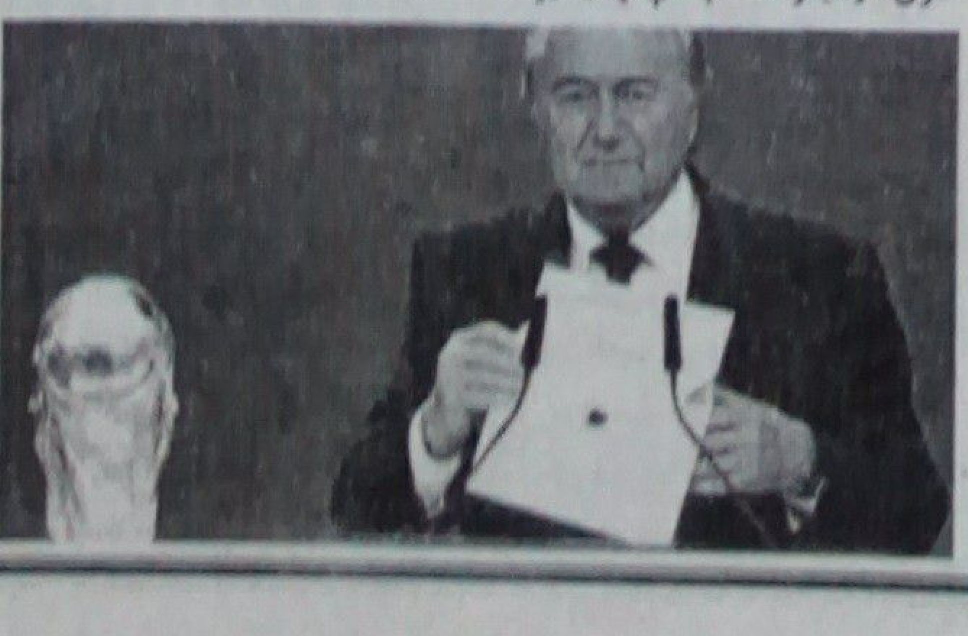

(c) ketabton.com: The Digital Library

اقتصاد او سوداګري

پیام محترمه بی بی گل غنی به مناسبت تجلیل از روز جهانی زنان:

نقش زنان را باید محدود به بچه دار شدن نسازیم

وزارت امور زنان به افتخار روز مادر کنفرانس علمی را تحت عنوان «زنان، ایثار، صلح واعتماد سازی» بتاریخ ۲۴ جوزا سال روان در هوتل کابل ستار تدویر نمود. در این کنفرانس هیئت رهبری وزارت امور زنان، اعضای ریاست عمومی اداره

امور، کمیسون های امور زنان مشرانو جرگه، ولسي جرگه ومسولین عالی رتبه وزارت خانه ها و روسا و مدیران حقوق ریاست های امور زنان ولایات کشور اشتراک ورزیده بودند.

درآغاز این کنفرانس علمی پیام جلالتماب محمد اشرف غنی رئیس جمهوری کشور توسط محترم اسدالله غضنفر قرائت گردید. درپیام ضمن ابراز تبریکی به مناسبت تجلیل از روز مادر ومقام مادر در ارشادات دینی ما و در رابطه به مقام مادر ارج گذاشته شده است ودر احادیث نبوی چنین ذکرگردیده است، که بهشت زیرپای مادران است. متاسفانه درکشور ما ملیون ها مادر هنوز هم به سبب فقر، جنگ و خشونت از نعمات زندگی محروم اند ودربیچاره گی وپریشانی بسر میبرند. درقسمت دیگر ی از پیام رئیس جمهوری باور مندی به فردای روشن وتعهد درجهت فراهم آوردن شرایط بهتر زندگی برای مادران وخواهران آمده است. امروز ملیون ها دختر به مکتب میروند، که نوید دهنده فردای بهتر است وهمچنان به برکت آزادی های داده شده توسط قانون اساسی وقانون مدنی زنان افغان در امور اجتماعی وسیاسی سهم فعال داشته واراده ما اینست که این سهم گیری افزایش یابد.

به تعقیب دلبر نظری وزیر امورزنان با ابراز مراتب تبریکی وتهنیت به مناسبت روز مادر وتوضیح جایگاه ومقام مادران در ارشادات قرآنی، احادیث نبوی و تلاش های مادرانی که درمسیر پرورش وتربیت سالم فرزندان شان جهت انکشاف واعتلای کشور سعی و تلاش خستگی ناپذیر را به خرچ داده اند تقدیر گردیده واز ارگانهای دولتی، نهاد های ملی وموسسات بین المللی خواست تا در راستای بهبود وضعیت مادران درکشور با راه اندازی برنامه های گسترده وموثر صحی، اقتصادی واجتماعی با وزارت امور زنان همگام شوند و از این قشر انسان ساز حمایت نمایند.

وی افزود: امسال متفاوت تر از سال های دیگراز روز مادر با تدویر محافل وتوزیع تحایف ونیز با تدویر کنفرانس علمی وتخصصی تحت عنوان زنان، ایثار، صلح و اعتماد سازی تجلیل به عمل آمد. هدف از بزرگداشت از روز مادر درهمه قاره ها وقرن ها ادای احترامات مخلصانه فرزندان به مقام والای مادر است، که ناجی زندگی نسل ها بوده و از زمان زندگی هابیل وقابیل تا امروز مادر درتکاپوی جلوگیری از سرکشی میان فرزندان میباشد.

وزیر امور زنان خطاب به مادران افزود: مسئله صلح و ثبات درکشور وابسته به شما وفرزندان شما ست شما میتوانید فرزندان تانرا جهت دفاع از دین، وطن ونوامیس ملی تشجیع وترغیب نمائید. شما هستید که از انحرافات فرزندان تان جلوگیری کرده آنها را با حس و روحیه خدا پرستی وحب الوطن تربیت مینمائید. درواقع شما بنیان گزاران واقعی یک کشور با ثبات وملت واحد و یک پارچه ومایه افتخار افغانستان هستید زیرا فرزندان شما همیشه شجاعت، پایداری وبرد باری شما را به یاد خواهند داشت.

وزیر امور زنان این وزارت را مکلف برعملی ساختن تعهدات دولت به اساس ماده ۵۴ قانون اساسی مطابق به اهداف و وظایف دولت مبنی بر نظارت از ارائه خدمات اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و مراقبت از مادران وز نان کشوردانسته و از مادران درخواست نمود تا نسبت به کیفیت تربیت فرزندان شان توجه نموده، وبا رعایت عدالت درمیان فرزندان پسر ودختر خویش سرمشق صلح وعدالت دراجتماع باشند.

متعاقباً پیام محترمه بی بی گل غنی را محترمه اناهیتا حیدری مشاور وی به خوانش گرفت. دراین پیام چنین تذکر یافته است: درجهت روزمادر و قدردانی از زحمات مادران درپرورش نسل نو موفقیت های بدست آمده در زندگی مدهون زحمات مادر عنوان گردیده است. در این پیام ذکرگردیده است، که برگزاری مراسم وتخصیص یک روز برای تقدیر از مقام مادر، نمیتواند کمترین رنج وزحمت او راجبران کند. درحقیقت برگزاری چنین مراسمی، فرصت وانگیزه ای است تا به یاد بیاوریم که از نوبه حقوق مادر توجه کنیم و به مقام ومنزلت اوپی ببریم ونقش او را تنها به بچه داری محدود نسازیم. درپیام بانوی اول به احترام مادر تاکید شده، تا درسطوح مختلف زندگی به نقش وجایگاه شان توجه صورت گیرد. همچنان از نهاد های مختلف درخواست گردیده است تابرای احیای مقام مادر در این روند سهیم گردند ونهادهای تعلیمی وآموزشی، قضا ونهادهای فرهنگی واجتماعی باید تلاش نمایند تا تبعیض درحق مادران را از میان برداشته نقش آنان را تقویت کنند.

متاقباً صدیقه بلخی سناتور وعضو شورای عالی صلح، شلا صمیمی عضوشورای عالی صلح، فتانه اسحاق گیلانی رئیسه اجتماع زنان و رحیم الله مجددی رئیس جی،اس،اس،پی در رابطه به اهمیت زنان در امور صلح، نقش مادران وحمایت دولت درآوردن صلح، ثبات واهمیت حضور زنان در روند صلح در کشور تاکید نمودند. قابل تذکر است که این کنفرانس علمی سه روز ادامه خواهد یافت و روی موضوعات پلان عملی ملی برای زنان صلح وامنیت مصالحه ونقش زنان درپروسه صلح اعتماد سازی تقویت اعتماد زنان، جایگاه حقوقی زن به عنوان مادر از دیدگاه بشریت، کنوانسیون حقوق مدنی وسیاسی زنان در رسانه ها وسائر موضوعات مربوط بحث علمی صورت خواهد گرفت

آصفه «سعادت»

ګنو نړیوالو ادارو له اداري فساد سره د مبارزې په برخه...

بیلابیلو بنسټونو د نړیوالو کتونکو Global witness، د شفافیت څارونکي Integrity watch، د شفافیت نړیوال سازمان Transparency International او په قراردادونو کې د شفافیت سازمان Open contract استازو حضور درلود. دوی د اداري فساد پر ضد د مبارزې په لاره کې د جمهور رییس اجنډا او اراده وستایله او وې ویل چې اوس مهال د اداري فساد پر ضد د مبارزې په موخه سیاسي اراده رامنځته شوې او د همدغې ارادې پر بنسټ به لازم بدلونونه را منځته شي د اداري فساد پر ضد د مبارزې د بنسټونو مسوولینو او استازو له اداري فساد سره د مبارزې په اړه خپل وړاندیزونه او طرحې وړاندې کړې او ژمنه یې وکړه چې له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د دولت د اجنډا بشپړ ملاتړ کوي جمهور رییس له اداري فساد سره د مبارزې په برخه کې د نظارتي بنسټونو په رول د ټینګار په ترڅ کې د شفافیت او مولریت ترمنځ په تعادل او توازن ټینګار وکړ جمهور رییس محمد اشرف غني د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د فساد د څارنې هغه بریالی تګلارې تطبیق کړي، چې په نورو هېوادونو کې یې ښې پایلې لرلې وي جمهور رییس همدارنګه له یادونو بنسټونو وغوښتل چې د افغانستان د اسلامي جمهوري نظام ټولې برخې تر پوښښ لاندې ونیسي او تمرکزیې یوازې د دولت په اجرایي برخو نه وي. جمهور رییس د یادو بنسټونو له مسوولینو او استازو وغوښتل چې د ټولنې او خلکو نظریات په خپلو ارزونو کې خاې پر خاې کړي. جمهور رییس غني د دغې لیدنې په پای کې د دولت، څارونکو بنسټونو او مدني ټولنې تر منځ د همکارۍ د تامین لپاره د موثر چوکاټ په رامنځته کولو ټینګار وکړ

د قضا د ستاژ دورې ۲۰۶ تنو فارغانو د محمداشرف غني...

ټول امانت، صداقت او بې طرفۍ په د قضا دنده ترسره کوي او د اسلامي شریعت، اساسي قانون او د هېواد د ټولو قوانینو حکمونو ته درناوی لري او تطبیقوي یې. د دندې رازونه خوندي کوي، په مستقیم یا غیر مستقیم ډول خیانت، حق تلفي، بې عدالتي، قانوني سرغړونه به نه کوي او بډې به هم نه اخلي. جمهور رییس محمد اشرف غني د لوړې له مراسمو وروسته نوېو مقرر شویو قاضیانو ته د مبارکۍ ویلو په ترځ کې وویل، چې ستاسو ته مهمه دنده وسپارل شوه، لومړنی قاضي د اسلام پیغمبر و او له هغه وروسته خلفای راشدینو دغه لوی مقام او مهمه دنده په غاړه لرله. جمهوررییس غني وویل، د افغانستان وجودي فلسفه د اسلام مبین دی او د دغه دین بنسټ عدالت تشکیلوي. نوموړي زیاته کړه، چېرې چې عدالت نه وي هلته سوداګري، کرنه، اردو او د حکومتوالی نظام دوام نه شي کولی. جمهور رییس ټینګار وکړ چې په زور ولاړ نظامونه موقتي او عدالت تلپاتې وي. په کوم هېواد کې چې قانون او عدالت نه وي، نو هلته ثبات هم نه راځي. محمداشرف غني څرګنده کړه، د عدالت معیار دادی چې ښځه او سړی، شتمن او بې وزله، مسلمان او هندو د قضا د نظام پر وړاندې برابر وي جمهور رییس د ۴۲ تنو ښځینه قاضیانو حضور چې له ټولوقاضیانو سره یې د وفادارۍ سوګند یاد کړ او همدارنګه د هېواد په عدلي او قضایي ادارو کې د ۲۲۵ تنه ښځینه قاضیانو په شتون خوښي څرګنده کړه او هغوی یې د افغانستان لپاره لوی ویاړ وبلل. جمهور رییس له اداري فساد سره مبارزه، په ځانګړي ډول په عدلي او قضایي چارو کې د حکومت له لومړیتوبونو څخه یو مهم لومړیتوب وباله. جمهور رییس غني دېته په اشارې چې د هېواد د درې قواوو تعادل بنسټیزه اړتیا ده وویل، زه د اساسي قانون له مخې د خلکو لومړی خادم یم او درې واړو قواوو ته په برابر نظر ګورم جمهور رییس وویل، په دویمو سلو ورځو کې به عدلي او قضایي ارګانونو ته جدي پاملرنه وشي.

«په عدلیې په وزارت کې...

د کادرونو په روزنه او په نورو برخو په تېره بیا د ماشومانو داصلاح او روزنې دمرکزونو دحالت په به والي کې له دغه وزارت سره مرسته وکړي په پای کې دنړیوال بانک رییس وویل هلې ځلې به وکړي چې طرحه شوې ستونزې حل شي

باختر

د شهید مزاري او...

برخه کې عملي اقدامات تر لاس لاندې ونیسي او دلته په باب دې دملي امنیت شورا ته رپوټ وړاندې کړي امنیتي ارګانونه موظف کړی شوي دي په هغو سیموکې چې اوسېدونکي یې له دې پلوه خورېږي ځانګړي امنیتي پلانونه طرحه او عملي کړي. دجمهور رییس مرستیال دکتني دبرخه والو دنورو غوښتنو په ځواب کې وویل په بېلابېلو برخو کې دخلکو دغوښتنو اومطالباتو تحقق د ملي وحدت دحکومت مکلفیتونه دي

باختر

ملي ګټې باید د سولې او شومو موخو...

خو دهغوی کسان باید له وړتیا وو څخه برخمن وي، دا په بشپړه توګه دملي ګټو پرخلاف ده، چې د سولې په بدل کې دې دهېواد دتاریخي اوقسم خوړلي دښمن په خوښه او باداري، په افغان حکومت کې طالبانو ته داسې ونډه ورکړل شي، چې له ملي ګټو سره په ټکر کې وي. دغه راز افغان حکومت په هېڅ توګه دا واک او اختیار نه لري، چې دسولې په بدل کې دې خو ختیځ ولایتونه طالبانوته ورپرېږدي افغانان دډیورنډ اوګندمک کرغېړن تړونونه په یاد لري، دهغو تړونونولانجه لاختمه نه ده او زیات ناوړه عواقب یې زېږولی دی. افغان طالبان بایدپه خپله دې ته پام وکړي اوکه له هغوی سره دهېواد اوولس غم وي، نو ددښمن داډول ناوړه طرحې دې ناکامې کړي. څکه یوې پاکستانی رسنی، اېکسپرس خبر ورکړي، چې دافغانستان دسولې په روانه پروسه کې وسله والو طالبانو ته دکابینې د ۳۰ سلنه وزیرانو او د دریو ولایتونود ورکړې وړاندیز کېږي. دا وړاندیز دافغانستان د واحد، یو موټي او خپلواک هېواد دتجزیې په مانا دی، چې په هېڅ توګه به یې افغان ولس ونه مني افغان حکومت او طالبان باید دې ته پام وکړي اومفرضو کړیوته دا واک او اختیار ورنه کړي، چې دسولې دا وروستی هلې ځلې بدنامې او ناکامې کړي اودسولې دغه خبرې دافغانستان دتاریخي دښمنانو دناوړو دوه مخواودرواغجنو پالیسو ښکار شي.

افغانان دې ته په تمه دي چې دناروې په پلازمېنې اوسلوکې دافغان دولت او افغان استازو ترمنځ دسولې دوه ورځنی خبرې چې سرله پرونه پیل شوې، مثبتې پایلې راونغاړي اودېرپاتیوب لړبنده ورسېږي

د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي وژل شوی دی

د ولایتي پولیسو یو ویاند ویلي چې د شمالي ولایت بدخشان لپاره د طالبانو یو ګومارل شوی والي له خپلو ۱۳ ملګرو سره ووژل شو. د بدخشان د امنیې قوماندانۍ ویاند، لعل محمد احمدزي وویل: «د بدخشان لپاره د طالبانو تش په نامه والي مولوي امان الدین، په جرم ولسوالی کې د دوشنبې په ماخستن ووژل شو.» احمدزي وویل چې په وژل شوو کسانو کې «اته تنه بهرنیان» هم شامل دي. هغه زیاته کړه: «کله چې یاغیان په یوه کور کې سره را ټول شول پرهغوی د ځرخي الوتکې په واسطه بمباري وشوه» هغه یادونه وکړه چې په برید کې ملکي وګړو ته کوم تاوان نه دی رسېدلی. رپوټونه وایي، چې د کندز له ولایت په چاردرې ولسوالۍ کې هم د طالبانو او امنیتي ځواکونو تر منځ نښتې رامنځ ته شوي دي. د پولیسو یوه محلي چارواکي وویل چې یاغیانو پر اطرافي پوستې برید وکړ او نږدې شپږ پولیس یې ووژل. په کندز کې ضابط نورالله وویل چې دغه پېښه په چهار درې ولسوالۍ کې د دوشنبې په ماخستن رامنځ ته شوه. هغه وویل چې په دغو نښتو کې اووه یاغیان هم وژل شوي دي هغه زیاته کړه: «دغه اطرافي پوسته اوس د یاغیانو په لاس کې ده»

افغان اعلانات

یک جلد پاسپورت شماره (ای 112302) به اسم عبدالفتاح ولد محمد انور دارای اقامه کشور عربستان سعودی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 07192150 به اسم خاطره وردک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

د پوهنې وزارت په پام کې لري چې MOE/W-273/NCB/01/02 په سر پل ولایت کې د مختلفو مکتبونو د احاطې دیوالونه سره د دروازه 5 غرفې تشنابونه د اوبو څښلو ځاه میزاوچوکۍ کثافت دانۍ او د برق سیستم دچارو

سرته رسونې پروژه د قرارداد په توګه قیمت 39 19341407 افغانۍ د دوه حصو لپاره د نوشاخ ګلوبل ودانیز شرکت سره یې قرارداد کړی.

په دې توګه له ټولو هغو ګډون کوونکو خصوصي شرکتونو څخه چې یې هکله ادعا لري غوښتنه کېږي چې د اعلان د خپرېدو له نېټې څخه تر 14 ورځو پورې د تهیې او تدارکاتو ریاست ته مراجعه وکړي او پرته له دې د شکایت حق نلري 1927

◆◆◆◆

قرار است پوهنتون طبی کابل 103 قلم ادویه مورد ضرورت شفاخانه های تدریسی خویش را ازطریق داوطلبی باز به اعلان بسپارد علاقمندان واجد شرایط که جواز فعالیت داشته باشند میتوانند ازنشراعلان الی بیست ویک روز کاری شرطنامه را از آمریت تهیه وتدارکات پوهنتون طبی کابل بدست اورند تضمین نقد ویا بشکل سند بانکی اخذ میگردد 1821

◆◆◆◆

یک قطعه قباله شرعی نمبر 579/2297 مورخ 1340/11/16 زمین واقع حوزه چهارم کابل به اسم نوراقا ولد خان اقا مفقود گردیده اعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز کار نمبر 3075 مورخ 1394/1/10 ریاست عمومی قوای بشری و تنظیم روابط کار امور اجتماعی شهدا و معلولین به اسم فردوس ولد سید مجتبی فارغ التحصیل سال 1393 انستیتوت ملکی تجارتی بویه چهارده پلس ولایت کابل مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-28742) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG130640 شاسی 2T1BB02VC189769 خویش را بالای موسسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1818

◆◆◆◆

شرکت النور هاشمی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (562-[illegible]) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 2415527 شاسی JT1[illegible]EE107009758 خویش را بالای موسسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1817

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم حسین محمدی مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

ریاست اراضی ولایت کندز در نظر دارد که اطراف موازی 20 جریب زمین ملکیت خویش را دیوار احاطه پیره دار خانه وچاه عمیق اعمار نماید که مطابق نقشه وبراورد به قرارداد میدهد شرکت های ساختمانی وموسساتی که لیست وراجستر ریاست شهر سازی اقتصاد وایسا باشند ازنشراعلان الی بیست ویک روز با درخواست های خویش به ریاست اراضی کندز مراجعه نموده واقر اخذ تامینات اخذ میگردد 1815

◆◆◆◆

شرکت زاد راه لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-44558) شخصی کابل مدل 1998 دارای انجن 5-0598683 شاسی 3869-0170153 خویش را بالای موسسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1814

◆◆◆◆

شرکت نوین احمدی لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-36933) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 4AL783445 شاسی INXBA02E7V590983 خویش را بالای موسسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1805

◆◆◆◆

شرکت ملت کاربوریشن لمتد یکعراده موترتویوتا کرولا پلیت (2-86262) شخصی کابل مدل 1997 دارای انجن 7AG785114 شاسی INXBB02E2VZ644929 خویش را بالای موسسه مرسی کورپس که نوراقا ولد حضرت گل بصفت نماینده موسسه تعین شده بفروش میرساند اشخاص ادارات وموسساتی که با عراده فوق کدام معامله داشته باشند ازنشراعلان الی سه روز به مدیریت ترافیک کابل اطلاع دهند 1804

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 543474 به اسم محمد عارف محمدی ولد میاسید مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

جواز نمبر دی 54154 مربوط شرکت ساختمانی ارشد سمیر اسنوز رژرینی افغانستان جائینت وینچر مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالشاکر سعادت مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

سند ملکیت زمین نمبر 5831 واقع پروژه احمد شاه بابا مینه به اسم غلام فاروق ولد محمد رسول مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد امین لشکر خیل ولد لعل بیک مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی نمبر 0586427 به اسم محمد ضابط خان ولد عبدالاحد مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم محمد اگل ولد علی جان مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

◆◆◆◆

یک جلد پاسپورت الکترونیکی به اسم عبدالظاهر بیات ولد غلام شاه مفقود گردیده ازاعتبارساقط است

ketabton.com: The Digital Library

هیواد

HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۴ ل د غبرگولي ۲۷ مه د ۱۴۳۶ ق د شعبان المعظم ۲۹ مه د 17/6/2015

د اسعارو پېر او پلور

د کابل د شهزاده سرای د صرافانو د رییس د معلوماتو له مخې پرون له غرمې مخکې د بهرنیو پیسو په مقابل کې د افغانۍ ارزښت په دې ډول دی

یو امریکایي ډالر پېرودل په 60/50 افغانیو	پلورل په 60/60 افغانیو
یو انګلیسي پونډ پېرودل په 93/00 افغانیو	پلورل په 93/10 افغانیو
یو یورو پېرودل په 67/90 افغانیو	پلورل په 67/95 افغانیو
یو سعودي ریال پېرودل په 15/90 افغانیو	پلورل په 16/00 افغانیو
د اماراتو یو درهم پېرودل په 16/30 افغانیو	پلورل په 16/40 افغانیو
زر پاکستاني کلداري پېرودل په 583 افغانیو	پلورل په 584 افغانیو
زر هندي کلداري پېرودل په 930 افغانیو	پلورل په 940 افغانیو
او زر ایراني تومانه پېرودل په 18/00 افغانیو	پلورل په 18/10 افغانیو

په ارزگان کې د ملکي پر موټرو چاودنو مرگ ژوبله اړولې

د ارزگان ولایت د خراوند ولسوالۍ د جمبرک کوتل په سیمه کې پر دوو موټرانو د ماین چاودنې په پېښه کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان شوي دي. پېښه پرون غرمه رامنځ ته شوې ده. د ارزگان د والي ویاند دوست محمد نایاب د پېښې د پخلي ترڅنګ ویلي، چې په دې چاودنو کې ۳ ملکي کسان وژل شوي او ۱۲ نور ټپیان دي. نایاب وایي دواړه موټره له کندهار څخه د دایکندي ولایت کجران ولسوالۍ ته روان وو، چې په لاره کې پر ښخ شویو ماینونو برابر شوي دي. د هغه په قول، په وژل شویو او ټپیانو کې ښځې او کوچنیان هم شامل دي. په افغانستان کې دغه شان پېښې عام وگړي سخت په غوسه کړي دي. خلک وايي، هره میاشت په لسگونو انسانان د سړک د غاړې په ښخ شویو ماینونو کې قرباني کېږي.

((په روژه کې دې له جگړې، ناروا او غیر اخلاقي کړنو څخه ډډه وشي))

د حج او اوقافو وزارت د هېواد ټولو جوماتونو او حسینیه و او عالمانو خطیبانو او امامانو په اسلامي ټوب د روژې د مبارکې میاشتې په مناسبت ټول ملت ته تهنیت ډډه وکړي او اورسند اعلان کړي. د هېواد له ټولو رسنیو څخه په کلکه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام خپلې ټولې غږېزې او

اومبارکې وړاندې کوي، روژه د صبر او تقوا رحمت او مغفرت تعاون او سخا میاشت ده. بنا له خپلو ټولو مسلمانانو او متدینو هېوادوالو څخه هیله کوو چې د روژې د مبارکې میاشتې ورځې په عبادت، دعا د قرانکریم په تلاوت د صدقو په ورکولو، داخوت، ورور ولۍ، په ښېگڼو او دخان او ټولنې په اصلاح کې تېرې کړي او له گناهونو شخړو او اختلافاتو څخه ډډه وکړي او ترحم تعاون شفقت صبر او عفوه خپله کړنلاره وګرځوي همدارنګه د حج او اوقافو وزارت د روژې د مبارکې میاشتې د عظمت او فضیلت په خاطر دغه ټکي اعلاموي

- له ټولو نظامي او سیاسي مخالفینو څخه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام له جگړې، وینې تویېدو او لفظي او قلمي شخړو څخه الخوریزۍ خپرولې د اسلامي او اخلاقي ارزښتونو مطابق چمتو کړي او د خلکو په ځانګړې توګه د ځوان نسل فکري رشد ودې په برخه کې له اسلامي خپرونو څخه استفاده وکړي

- په مرکز او ولایاتو کې د هوټلونو او رستورانتونو له ټولو خاوندانو څخه هیله کېږي، چې د روژې مبارکې میاشتې په ورځو کې د غذا له پخولو او وېشلو څخه جدا ډډه وکړي

- د هېواد له ملي تاجرانو او شتمنو څخه احترامانه غوښتنه کېږي، چې په دې مبارکه میاشت کې د فقیرانو او بې وزلو کسانو په مرسته کې بېړه وکړي

- له ټولو دوکاندارانو او کسبگرو څخه غوښتنه کېږي چې د روژې د مبارکې میاشتې په احترام له احتکار او گران پلورنې څخه په کلکه ډډه وکړي او په لږ مفاد قناعت وکړي

په ننګرهار کې د نباتي غوړيو د تولید فابریکه پرانیستل شوه

د کرنې او اوبو لگولو وزارت په ننګرهار ولایت کې د تېلي بوټو د غوړیو د تولید فابریکه جوړه او پرانیستله. د کرنې او اوبو لگولو وزارت د رسنیو دفتر وویل دغه فابریکه د EAVS پروژې له خوا چې د کرنې او اوبو لگولو په وزارت کې د یوه مهمه پروژه او مه مواد د هېواد په دننه کې برابرېږي او څه ناڅه ۱۱۰ تنه په کې په کار بوخت دي د دغې فابریکې محصولات د ننګرهار او کابل په ولایتونو کې پلورل کېږي. د دغې فابریکې جوړول او پرانیستل د کرنې او اوبو لگولو وزارت د لومړیو سلو ورځو د پلان یوه برخه

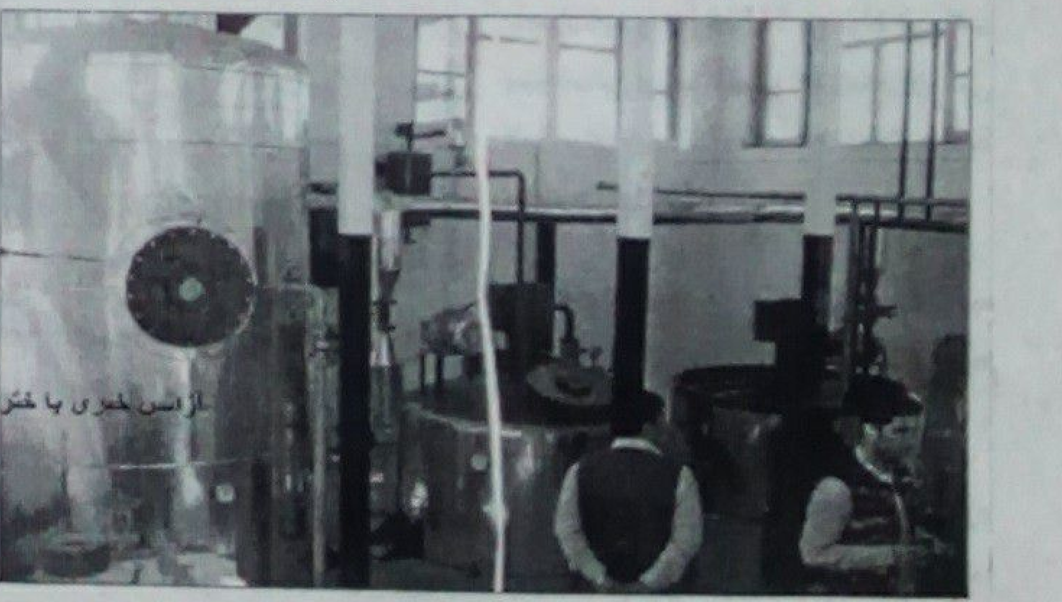

ده د یو میلیون ډالرو په ټول لگښت جوړه شوې او په ۲۴ ساعتو کې د ۱۵ ټنو تیلي نباتي غوړیو د چاڼولو ظرفیت لري. د پنډانې، زغرو او کنځلو په گډون د دغې فابریکې ده. دغه وزارت ژمن دی چې د هېواد په بېلابېلو سیمو کې د خلکو د ژوندانه د ښه والي او په خپلو پښو د خلکو د درولو لپاره او چت گامونه واخلي. باختر

ډېپلومټ د سولې لپاره غیرمتوقع گامونه اخیستل شوي

د افغانستان د سولې موضوع د ولسمشر د کارې اجنډا په سر کې ده او اوس وخت رسېدلی چې د افغانستان د سولې خبرې پیل شي. د افغانستان او پاکستان لپاره د واشنگټن پخوانی ځانگړی استازی او د راند کار پوهنتون څېړونکی جېمز ډبېنز وایي، په وروستیو څو میاشتو کې افغانستان، پاکستان او طالبانو د سولې لپاره غیرمتوقع گامونه اخیستي دي. نوموړی چې د ۲۰۰۱ میلادي کال د بن په کنفرانس کې یې د امریکا استازیتوب کړی و، فارن افیرز خپرونې ته په مقاله کې کښلي: له ۲۰۰۱ کال راهیسې د افغانستان د سولې لپاره فرصتونه برابر بدل او یا له منځه تلل. جېمز ډبېنز لیکلي، له طالبانو سره د امریکا له خوا د خبرو نه

کول د افغانستان د سولې د پروسې په مخ کې ستر خنډ و او که یا د سیاسي توافق د لټولو او غلط فهمولو له امله هم د سولې پروسه په ټپه درېدله. نوموړي وویل، امریکا په ۲۰۱۰ کال کې دا ومنله چې د افغانستان د جگړې ختمېدل د سولې له لارې ممکنه ده خو یا ډېره خبره د سولې بهیر ورو او په غیر دوامداره توگه پرمخت

کاوه جېمز ډبېنز وړاندې لیکي: د افغانستان اوسني ولسمشر د سولې پروسې ته لومړیتوب ورکړی او پاکستان او چین هم لېوالتیا لري چې دغه بهیر ته تازه ساه ورکړي. طالبانو هم په دې وېلو سره چې غواړي ناټو ځواکونه پای ته ورسېږي د سولې د خبرو لپاره خپل رضایت څرگند کړی دی. د افغانستان او پاکستان لپاره د امریکا پخوانی ځانگړی استازی فارن افیرز خپرونې ته لیکلي: ټولې خواوې باید له اوسني فرصته گټه واخلي او د سولې د پروسې د پرمختگ لپاره کار وکړي. جېمز ډبېنز وړاندې وایي: ((امریکا باید له افغان ځواکونو سره همکاري وکړي چې د جگړې په ډگر کې د خپلو ځینو له کړنو ساتنه وکړي، پر پاکستان فشار راولي چې طالبان د خبرو مېز ته کېنوي او تر ټولو مهمه دا چې له افغانستانه د خپلو سرتېرو د ایستلو په مسله کې قاطع نه اوسي او تر ۲۰۱۷ او له هغې وروسته هم له افغانستانه د خپل ملاتړ ژمنه وکړي))

نړیوالو ورځپاڼو ته کتنه

گارډین: بنه ده چې افغانستان د مس عینک د کان له استخراجه لاس واخلي

د برېټانوي گارډین ورځپاڼې د یوې لیکنې په عنوان کې رغلي: ((افغانستان د دې لپاره چې د نورو شخړو او لانجو مخه ونیسي ښه به دا وي چې د خپلو مسو د کان له استخراج لاس واخلي)) ورځپاڼې تر دغه عنوان لاندې د حیرتانو او مزارشریف ترمنځ د اورگاډي د پټلۍ یو عکس هم خپور کړی چې په کې په لویه لوحه د افغانستان د جمهور رییس محمد اشرف غني او د شمالي ایتلاف د پخواني قوماندان احمدشاه مسعود دواړو عکسونه ښکاري او لاندې یې په دري، انګلیسي او روسي ژبو لیکل شوي چې ((افغانستان ته ښه راغلاست)) د مقالې لیکوال لیکي چې افغانانو ورته ویلي چې له کومې ورځې چې د عینکو د مس کان تاسیس شوی، د دوی ژوند له شخړو او لانجو او د چاپېریال له ویجاړۍ سره لاس گرېوان دی. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د خپلو طبیعي منابعو کبله چې تر اوسه استخراج شوي نه دي له ستونزې سره مخامخ دی. افغان حکومت او بهرنی پانگوال ترلسگونو کلونو جنگ او ناکرارۍ وروسته غواړي دغو طبیعي منابعو څخه گټه واخلي خو د بې نظمیو له امله واقعي خطرونه شته. ورځپاڼه لیکي چې افغانستان د سولې او ارامۍ د ټینگار او د پاک چاپېریال د ساتنې لپاره کېدای شي په دې حدې غور وکړي چې د عینکو د مسو د کان له استخراجه لاس واخلي خو اقتصادي اړتیاوې یې ډېرې پیاوړې دي.

گارډین لیکي، چې د طالبانو تر واک لاندې سیمې له کابل څخه یو ساعت لیرې دي او لوگر ولایت چې په دودیزه توگه د مخالفینو د نفوذ سیمه گڼل کېږي، د مخالفینو او افغان امنیتي ځواکونو ترمنځ په کې پرله پسې نښتې کېږي. د عینکو د مسو کان ته نږدې د یوه کلي اوسېدونکو د مقالې لیکوونکي ته ویلي له کومې ورځې چې د کان د استخراج خبره رامنځته شوې د دوی ژوند یې په غم لړلی. مخکې یې نیول شوې او هم دولت او هم طالبان وربانديې فشار راوړي

چې سیمه پرېږدي او په سیمه کې یې کم اقتصادي پرمختگ شوی دی. اندېښنه دا ده، چې د دې ریښتانوي ورځپاڼې له دغو څرگندونو موخه دې او په اصل کې دا بې مسوولیته څرگندونې دي، چې له یوه خام فکر کس سره د مرکې پر بنسټ شوې او یا ترې لویه دنډوره جوړه شوې، په لوگر کې حالات داسې نه دي، لکه دې ورځپاڼې چې یې په اړه ناسمې

خرگندونې کړې دي، په هر حال بل خوا ملیټري ټایمز انټرنیټي پاڼه د یوه مطلب په عنوان کې دا پوښتنه کوي چې د امریکا د هوایي ځواکونو الس سوه پوځیان ولې تر اوسه په افغانستان کې پاتې دي؟ خپرونه په خواب کې لیکي چې په افغانستان کې د امریکا حربي ماموریت کېدای شي له فني پلوه پای ته رسېدلی وي، خو هوایي ځواکونه یې اوس هم په دغه هېواد کې هره ورځ الوتنې کوي او په افغانستان کې د ۹۸۰۰ پاتې امریکایي عسکرو د ساتنې وظیفه اجرا کوي. وړاندې په مطلب کې راغلي چې سیاستوال او رسنۍ د افغانستان په هکله د پخوا په څېر خبرې نه کوي خو د امریکا د هوایي ځواکونو لپاره اوس هم په دغه هېواد کې جنگ دوام لري. ملیټري ټایمز

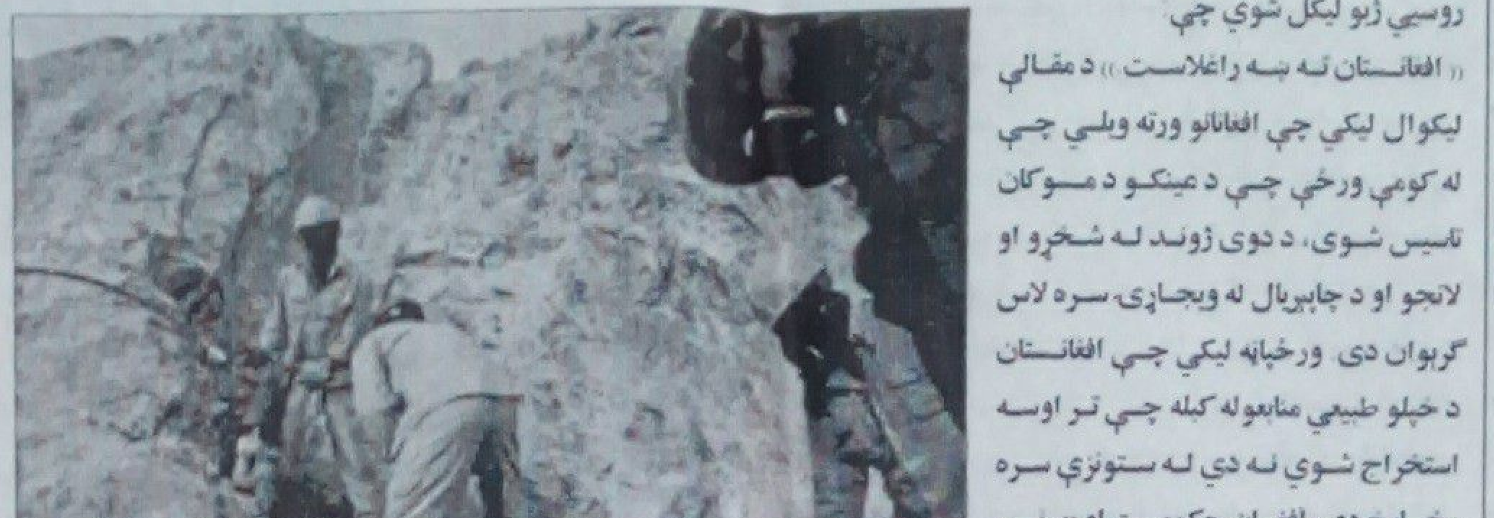

زیاتوي چې په افغانستان کې د امریکایي ځواکونو په هڅو باندې اوس هم د توغندیو بریدونه کېږي. د مقالې په دوام کې د بگرام په هوایي اډه کې د یوه امریکایي منصبدار جنرال مارک کېلي له قوله لیکل شوي چې افغانستان اوس هم خطرناک ځای دی او د عسکرو حفاظت او ساتنه د ورځنیو مهمو مسایلو څخه گڼل کېږي

د افغانستان د هوایي حریم د ساتنې لپاره د دریو شرکتونو قراردادونه ارزول کېږي

بهیر دوروستیو پړاونو د بشپړولو په موخه د مناقصې بهیر دوام لري او هیله کېږي چې د ټولو داوطلبو په پای ته رسېدو سره یو له دغو دریو شرکتونو څخه د هوایي حریم د کنټرول د قرارداد د گټوونکي په توگه وپېژندل شي. دغه راز گټوونکی شرکت بهرني ماهران استخداموي او د دندو د لایحې او د شرط پالې له مخې به چې د افغانستان د دولت له خوا برابرې شوې دي عمل وکړي. د گټوونکي شرکت کارکوونکي او ماهران به مستقیمه توگه د ملکي هوایي چلند د خپلواکې ادارې ته رپوټ ورکوي او د ملکي هوایي چلند د خپلواکې ادارې د فني کارکوونکو په مرسته به د هېواد د هوایي حریم په کنټرول پوره اړوندې چارې پرمخ بوځي. باختر

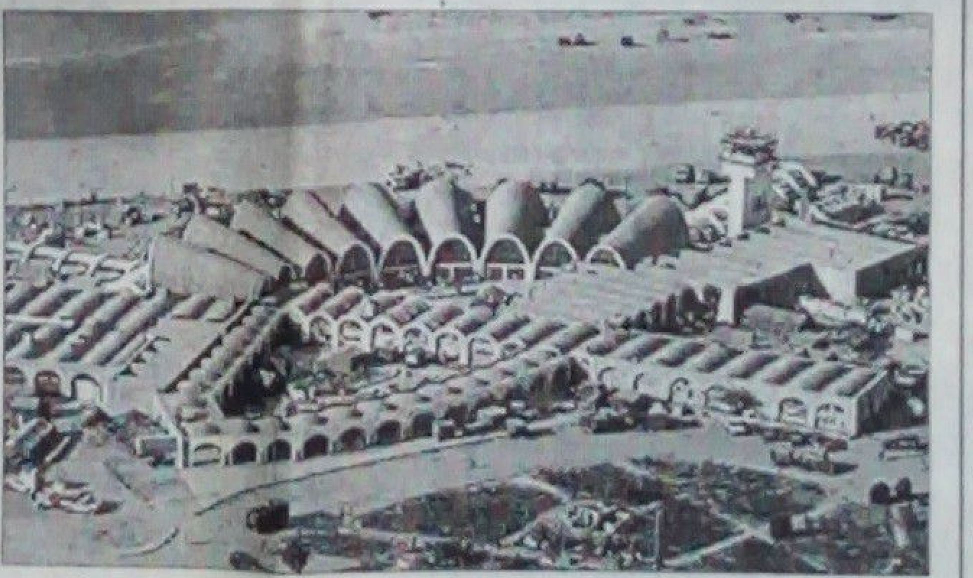

د دریو شرکتونو د تخنیکي برخې وړاندیزونه په دې برېالي شول چې د افغانستان د هوایي حریم د کنټرول د قرارداد د اخیستلو په خاطر وروستي پړاو یعنې د مالي وړاندیز منل کېدو ته لاره پیدا کړي. دوړاندیزونو د پرانیستلو په مراسمو کې چې د هوایي چلند د ادارې د عملیاتي مرستیال محمد شاه حبیبي د ډگروال رییس کپتان عادل رسولي او د شرکتونو د مسوولینو په گډون برخې شوې او له شپږو علاقمندو شرکتونو څخه د دوی د دوړاندیزونو له څېړنې وروسته، د دریو شرکتونو د تخنیکي برخې وړاندیز وکولای شول چې د هېواد د هوایي حریم د کنټرول د قرارداد د اخیستلو په خاطر، وروستي پړاو یعنې د مالي وړاندیز منل کېدو ته لاره پیدا کړي. همدا اوس د تدارکاتي

د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت خبرتیا

ټولو کابل ښاریانو ته خبر ورکول کېږي هغه لیک چې د کابل ښاروالۍ د خدماتو د معاونیت له خوا د کابل ښاروالۍ د شپږمې ناحیې ریاست ته لېږل شوی، د اطلاعاتو او فرهنگ له وزارت سره په دې اړوند مشوره نه دې شوې او د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت او د واټونو د نومولو کمېسیون د دغو واټونو د نومولو مسله پرون د هېواد د ملي امنیت په شورا کې طرحه شوه او د هېواد جمهور رییس به د وزیرانو شورا د مصوبې په رڼا کې په خپلې پخوانۍ پرېکړې ټینگار کوي. د موضوع په خپله تعقیب کړي

بهرني لنډ خبرونه

په یمن کې د القاعدې مشر وژل شوی

القاعدې ډلې مثلې چې په عربي ټاپو وزمه کې یې مشر ناصرالوحیشي په یمن کې د امریکا په هوایي برید کې وژل شوی دی. د القاعدې عربي ټاپو وزمې ډله چې په یمن کې فعالیت لري، په یو شمېر هغو بریدونو کې تورنه گڼل شوې، چې د امریکا پر ضد ترسره شوي دي. پر دغې ډلې د ۲۰۰۹ کال په دسمبر کې په یوې مسافر وړونکې الوتکه کې د چاودنې د هڅې تور هم لگول شوی دی. په دغې الوتکه کې چې ۲۹۰ سپرلي یې درلودې، په اتنا شوې ډول برید کوونکو هڅه کړې وه چې تر کالیو لاندې ځای پر ځای شوې چاودېدونکو توکو ته چاودنه ورکړي خو برېالۍ شوې نه وو. د امریکا د بهرنیو چارو وزارت د الوحیشي په اړه د مالوماتو په بدل کې د لس میلیون ډالرو جایزه اعلان کړې وه. امریکا ویلي وو، ناصر الوحیشي د امریکا د استخباراتي ادارې سي آی اې له خوا د بې پیلوټه الوتکې په برید کې وژل شوی خو د دغه هېواد حکومتي ادارو دغه خبر نه و تایید کړی. الوحیشي ۳۰ کلن و، د القاعدې دوهم تر ټولو مهم مشر گڼل کېده او یو مهال د اسامه بن لادن شخصي سکرتر هم و

په اروپا کې د امریکایي وسلو په اړه د روسیې غبرگون

روسیې د امریکا هغه طرحه چې پر اساس یې غواړي د ناټو په هغو غړو هېوادونو کې چې له روسیې سره گډه پوله لري درنې وسلې ځای پر ځای کړي، تر سړې جگړې وروسته د امریکا ډېر لمسوونکی گام بللی. د روسیې د دفاع وزارت لوی چارواکي جنرال یوري یاکوبوف اعلان کړی چې له روسیې سره پر پوله د لا ډېرو امریکایي عسکرو او تجهیزاتو ځای پر ځای کول به تر سړې جگړې وروسته د امریکا تر ټولو سخت تحریک کوونکی عمل وي او دغه عمل به یې ځوابه پاتې نه شي. یاکوبوف دغه څرگندونې د امریکا د دفاع وزارت د هغې پرېکړې په غبرگون کې کړې چې غواړي د ختیځې اروپا هېوادونو ته درنې وسلې واستوي او د بالتیک حوزې په دریو هېوادونو استونیا، لاتویا او لیتوانیا کې تر ۵۰۰۰ ډېر عسکر ځای پر ځای کړي. یاکوبوف ټینگار وکړ چې که امریکا دغه طرحه عملي کړي، نو روسیه به بې له دې چې په لوېدیځو پولو کې خپل پوځي حضور پیاوړی کړي، بله لار ونه لري

کردي جنگیالیو د سورېې تل ابیض ښارگوټی ونیولی

په سوریه کې کردي وسله وال وايي، د ترکیې پولې ته څېرمه یې تل ابیض ښارگوټی نیولی او د داعش جنگیالیو د اکمالاتي لارې ترلو لپاره هم اقدامات کړي. وايي د کردش پاپولر پروټکشن یونټ، وای پي جي، له لوري مرسته اسټول کېږي، چې د داعش مرکز رقه سوبلي لارې کنټرول تر لاسه شي. تل ابیض کې د روانې جگړې له کبله زرگونه خلک ترکیې ته تېښتېدلي دي. د وسله والو کردانو دغه پرمختگ کې د امریکا هوایي بمبارۍ او سوریې کې د داعش خلاف په جگړه بوختو وسله والو ډلو مرسته هم شامله ده. کردانو په تل ابیض له ونیولو وروسته د ترکیې پر پوله تر خپلې ولکې لاندې لورو سیمو سره هم اړیکه کې وي، چې ختیځ کې له عراقه یا لوېدیځ کې تر کوباني پورې غځېدلې سیمه ده بل لور ته د سورې بالخیلو برکې الفرات نومي ډله، چې له کردانو سره په دغه جگړه کې همکاري کوي وايي، د تل ابیض په ختیځ او سویل کې سخته جگړه شوې

((اټومي وسلې کمې، خو کوالټي یې ډېر شوي دي))

په سویډن کې د سولې څېړنیز انستیتوت (سیپري) د ۲۰۱۵م کال لپاره په راپور کې ویلي، چې اوس هم په نړۍ کې څه ناڅه ۱۶۰۰۰ اټومي وسلې موجودې دي. د سولې څېړنیز نړیوال انستیتوت SIPRI د ۲۰۱۵م کال په راپور کې راغلي چې اوس هم په نړۍ کې ۱۵۸۵۰ اټومي وسلې موجودې دي. د یاد انستیتوت کاریوه شپن کایل ویلي ((موږ په عمل کې وینو چې د اټومي وسلو د زېرمو د عصري کولو پروسه روانه ده.)) د سیپري په راپور کې راغلي چې د روان میلادي کال په پیل کې د تېر کال په پرتله ۵۰۰ اټومي نمونه کم شوي دي. په هغو اټوم لرونکو هېوادونو امریکا، روسیه، چین، شمالي کوریا، فرانسه، برتانیا، اسرائیل، هند او پاکستان شامل دي. د راپور له مخې د اټومي وسلو د کمښت وجه د امریکا او روسیې له خوا د هغه تړون د عملي کېدو دوام بلل شوی، چې په کې دواړو خپل خانونه د اټومي وسلو په کمښت مکلف کړي دي. دواړو هېوادونو د سړې جگړې له پای راهیسې د خپلو وسلو له زېرمو څخه هغه اټومي وسلې لیرې کړې چې ډېرې زړې شوې وې

د مصر پر پخواني ولسمشر د مرگ سزا تایید شوه

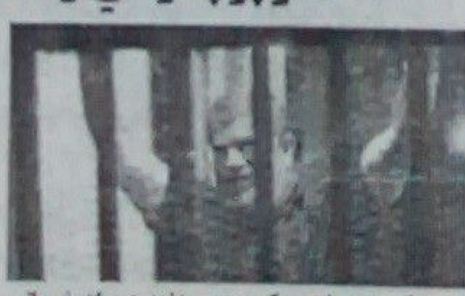

په مصر کې یوې بلې محکمې هم د دغه هېواد پخواني ولسمشر محمد مرسي ته د اعدام سزا تایید کړه. ښاغلی مرسي په ۲۰۱۱ کال کې د زندان په ماتولو تورن دی چې د مصري چارواکو په وینا، ډېر مجرمین او تر ورک تېښتېدل. محکمې له ښاغلي مرسي سره یو ځای د اخوان المسلمین د گوند مشر محمد بدیع هم په مرگ او د دغه گوند ۱۰۰ نور مشران یې د عمر بند په سزا محکوم کړل. همدغې محکمې یوه اوونۍ وړاندې محمد مرسي د فلسطین د حماس ډلې په گډون له بهرنیو ډلو ټولو سره د مرستو په تور، په عمر بند سزا محکوم کړی و. محمد مرسي په ۲۰۱۲ کال د پوځ له لوري د ولسمشرۍ له څوکۍ را ښکته کړل شو او زندان ته واستول شو. اوس د هغه پر ځای د دغه هېواد پخواني پوځي مشر عبدالفتاح السیسي ولسمشر دی. له ۲۰۱۳ کال راهیسې حکومت پر ښاغلي مرسي بېلا بېل تورونه لگولي دي، چې ټولې یې هدف یې د اخوان المسلمین د گوند لا کمزوري کېدل وي

له بهرنیو منابعو څخه

Dr : Shamsulhaq Aryanfar, Head of Govt. Dailies

Editor –in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانگه
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ _ ۰۷۰۷۹۶۰۱۷۱
چاپځای د آزادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کتونکې ډله
- شاولي فراد
- سیدیوسف (شریفي)
- محمد صادق قلندري
- میر مسجدي عزیزي
- نورالحق (بلوچ)
- اصغر نهی
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د ورځپاڼو رییس ډاکټر شمس الحق آریان فر ۰۷۹۹۳۲۵۸۵۰
آمر او مسوول مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰
سرپرست مسوول سکرتر شېرمحمد نظري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵
ډیزاین احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۴۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@yahoo.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library